



AVE MARIA

OCTOBER, 1935

AVE MARIA

published monthly by

*The Slovene
Franciscan Fathers,*

Lemont, Illinois

in the interest of the
Slovene Franciscan Com-
missariat of the Holy
Cross.

Subscription Price:
\$2.50 per annum

Naročnina:
\$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00

Management - Upravištvo
P. O. B. 608,
Lemont, Illinois

Editor - Urednik
P. Alexander Urankar,
1852 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.

Entered as second-class
matter August 20, 1925, at
the post office at Lemont,
Illinois, under the Act of
March 3, 1879. Acceptance
of mailing at the special
rate of postage provided
for in Section 1103, Act
of October 3, 1917, author-
ized on August 29, 1925.

Naročite se na

"AVE MARIA"

*ki je glasnik katoliškega življenja slovenskim
izseljencem v Ameriki in porok
zvestobe katoliški Cerkvi.*



Vsak naročnik

NAŠEGA LISTA JE PODPORNIK VELIKE MISLI
MISIJONSTVA JEZUSOVEGA. ZAKAJ? DOLAR-
JI, KI SI JIH NAMENIL ZA NAROČNINO NAŠEGA
LISTA, NISO VRŽENI V KOT. KAMENČKI SO ZA
ZGRADBO KRISTUSOVEGA DUHOVNIŠTVA. ZA-
TO JE BILA AVE MARIJA USTANOVLJENA, DA
BI V GMOTNEM OZIRU PODPIRALA DIJAKE,
KANDIDATE ZA DUHOVNIŠKI STAN. TVOJA
NAROČNINA JE SEME, KI NAJ NEKOČ OBRODI
SAD V VINOGRADU GOSPODOVEM. KOLIKO JE
DIJAKOV, KI BI RADI ŠTUDIRALI, PA NIMAJO
SREDSTEV. SAMOSTAN V LEMONTU JE
TUDI ŠOLA IN VZGOJEVALIŠČE IDEJALNIM
FANTOM, KI SO SI ZAŽELELI SLUŽBE ALTAR-
JA. SEDAJ RAZUMEŠ. NAŠ LIST UTIRA POT
TEM ŠTUDENTOM.



A V E M A R I A

Oktoberska številka, 1935—

Nabožni mesečnik.

—Letnik XXVII.

O PREPOVEDANIH ORGANIZACIJAH

P. Aleksander, O. F. M.

KAKOR čistost, tako je vera čednost, ki jo nosiš v trohljivi posodi, samo čez kamen se boš spodteknil in morda bo posoda šla. Zatorej se dober katoličan nikdar ne bo bahal: nobeden mi vere vzeti ne more, ne knjiga, ne brezverski tovariš, ne brezverski časopis, ne brezversko društvo, temveč bo raje molil: Vsemogočni, tvoj dar je moja vera, po svoji previdnosti si me hotel katoličana in Kristusovega nasledovavca, daj, da ohranim zaklad tvoje milosti. — Po nečistih ustih in govorjenju, po ljubezni do nemarne tovarišije sodimo na nečisto srce in nečisto voljo tega ali onega; tako je tudi pri veri: kdor ljubi brezversko govorjenje in brezversko tovarišijo je na poti do verskega odpada, že prva beseda in prvi korak bota morda usodepolna. Ali ni torej dolžnost naša, da se vseh teh nesrečnih priložnosti varujemo in izogibljemo? Če se moram izogibati priložnosti v nečisti greh, tako in še bolj se moram izogibati priložnosti v greh verske brezbrčnosti in verskega odpada. —

Nobenega vprašanja torej: zakaj neki cerkev prepoveduje vstop v organizacije, ki so brezverske? Kakor organizacija prostozidarjev, socialistična jednota in komunistične edinice. Tvoja vera je v nevarnosti in samo ta tvoj zaklad hoče ščititi. Prostozidarji so ali popolni ateisti, ali pa verujejo samo v neko vrhovno očetovstvo božje, ki se za človeške stvari in človeško nehanje po stvarjenju toliko briga kot kukavica za svoje mladiče. Socialisti so pa materijalisti, ki hočejo samo zemskih dobrot, nebesa in duhovnost pa prepuščajo vrabcem in angeljem.

Tisti dan, ko vstopiš v tako zvezo, si zagrešil veliki greh proti veri. Veš, kaj pravila teh organizacij govore, vseeno postavljaš svojo vero na kocko, s tem postavljaš samega Boga na kocko in

svoj življenjski namen. Res je, da so, recimo, v socialistični organizaciji tudi taki, ki niso po lastni krivdi člani in jim radi podpornih doklad ni treba iztopiti, da polovica teh "naprednih", s katerimi se tako ponašajo, še vedno pridno hodi k nedeljski maši in izpolnjujejo verske dolžnosti, toda ti niso po svoji volji pristopili. Po zvijači so jih ujeli v svojo sredo. Tudi trgovec, ki pristopi v tako zvezo, radi trgovine, ker je večina njegovih odjemavcev pri taki zvezi, bi ravno smrtno ne grešil, toda vprašanje je, ali ne daje pohujšanja s tem, vprašanje je, ali njegovi dolarji za oglase niso direktna podpora brezverstva, in bogusovražnega dela ter agitacije? Kar je najbolj pogubonosno v socialistični organizaciji — o drugih nam ne kaže govoriti, ker niso rojakom tako znane — kar je najbolj nevarno tvoji veri, je ravno silno strupeni brezverski list, ki kot glasilo prihaja članom na dom in dan za dnem tako grdo pljuje na vse, kar je katoličanu svetega. Potem brezverska družba in tovarišija, člani se sestajajo na sejah in svojih prireditvah, da je skoraj ni seje in prireditve, na kateri bi Bog brce ne dobil, je znano. Od vsake seje in prireditve bom odnesel nekaj blata s seboj, dokler po letih ne bom popolnoma zagazil v brezbrčnost ali pa celo verski odpad. Še celo njihove zabave niso brez kočljivih točk in brezverskega programa in bi bila dolžnost vsakega katoličana, da se preje informira, kaj bo na programu, predno gre prodajati svojo radovednost v take dvorane, dolžnost društev, ki gredo pet na skupne prireditve zborov v take dvorane, da zahtevajo, da se nikdar nikoli ne drzne kdo napadati vere in verskih načel. Najbolj smešna figura je katoličan, ki igra clown ali cirkuškega komedijanta na račun svoje omejenosti. Izpostavljat se hodi zasmehu nasprotnikov. Torej

smem v socialistično dvorano na zabavo? Smem. Kakor smem v židovski teater. Smem, dokler zagotovo vem, da mi ne bodo smešili vere, kakor smem v gledališče, dokler so predstave čiste in lepe. Toda, dragi moji, redko kedaj se po socialističnih dvorinah dogaja kaj brez brezverske propagande, morda na pevskih koncertih te propagande ni, drugače je pa vedno.

Če smo toliko pametni, varujemo vse svoje reči z neomejeno pazljivostjo, da se nam ne pokvari. Belimo leseno hišico, da se črv razpada ne zaje v stene. Jedi hranimo v ledenici, da se nam ne pokvari, obleko poštropimo z nafto, da se moli v njej ne zarede, s strahovito natančnostjo čuvamo vse te stvarne stvari in premičnine zemskega življenja, zakaj ne bi zapirali tudi okna duhovnemu življenju, da je ne bo okužil bacil pokvarjenosti. Zakaj ne bi belili hišo duše z milostjo?

Milost vere nosimo v trohljivi posodi. Dobro si to zapomnimo.

BLAGOR LAČNIM IN ŽEJNIM PRAVICE

J. Oblak

BLAGOR lačnim in žejnim pravice. Posvetitev samega sebe, samoposvečenje! To — mislim — je najkrajša oblika vzora, ki sije iz četrtega blagra, iz četrte točke Kristusovega programa.

Samoposvečenje! Čujmo! Ni-li to ona skrivnostna melodija hrepenenja, ki jo sveti Duh neprenehoma izvablja iz strup našega srca? A žal, da to pesem često prekriči v nas zunanji pulični hrup in vsiljivi krik stvari in strasti!

Naš Kralj Jezus pa želi, da sebe posvečujemo. V svojem kraljestvu hoče imeti svete otroke božje, ki bi v njih mogel živeti in vladati in ki bi služili njegovim namenom.

Nedvomno, da tudi mi to želimo in hočemo. Toda kako?

Skušena oseba, v Gospodu umrla redovnica mati Marija Salezija Chappius, ki bo prej ali slej proglašena za blaženo, naj nam pove.

Vsa vesela je prišla nekoč — v jutro na praznik vseh svetnikov — k svojim duhovnim hčerami ter rekla: "Danes je praznik nebes... upajmo, da bo to nekoč tudi naš praznik. Saj smo otroci svetih in Bog želi, da bi bile svete. Milosti, ki jih nam dan zadnem izkazuje, so vse v to usmerjene. Ako hočemo biti svete, zadostuje, da sprejemamo

delovanje Zveličarjeve dobrote. Ako vsak trenotek sprejmemo to, kar nam da, nas to posvečuje.

Vse slabosti, vse dušne in telesne napake, ki jih imamo, nam ne morejo zabraniti, da ne bi dosegli cilja. Mar mislite, da je mogoče doseči svetost na drug način nego so jo dosegli nekdanji? O nikakor ne, posluževati se je treba vedno istih metod. Svetost je edino v odpovedi in samozatajevanju. Mislite, da svetniki niso čutili odpora narave? Tudi svetniki so imeli svoje strasti, nemara hujše nego mi, pa so zaupali v Boga in se junško ter velikodušno prizadevali, da so sebe premagali."

Ognjevitje in ognjevitje je tekla beseda iz ust svete redovnice in je vedno bolj in bolj vžigala srca njenih sester.

"Da bom svete, je treba samo, da zapustimo sebe; in treba je pokorščine; in treba je potrpežljivosti v nadlogah. Skratka, svetost ni težka; dovolj je, da pritrdimo in privolimo v vse, kar Bog od nas zahteva

Za svetost zadostuje, ako spoznamo in priznamo, da smo slepe v svojih lastnih zadevah. Ne delajmo ničesar po svoji glavi, spoštujmo pravila in se zvesto po njih ravnamo, pazljivo vpoštevajmo tudi neznatne navdihe, male priložnosti za dobro, ljubimo notranji glas milosti in ga ubogajmo.

Ob sklepu je pokazala še na eno važno okolnost: "Treba je kar najbolj zaupati v Boga in nič ne zaupati sam vase; treba je priznati, da je On vse-mogočen, dočim me nismo ničesar zmožne. Ti dve stvari povsem zadostujeta za svetost. Treba se je truditi, da bodo božja svetost in vse božje popolnosti delovale v nas same posebi, ne z našim delovanjem. Končno moramo biti prepričane, da je Bog vse, me pač nič: to zadostuje za svetost." Ko so sestre odhajale iz dvorane, so bile njih duše še bolj lačne in žejne pravice in svetosti.

Vesela gruča mladih deklic je obkrožala svojo učiteljico v času odmora. "Katera izmed vas hoče biti svetnica?" je naenkrat vprašala učiteljica. Vse se oglase in vzklikajo druga za drugo: "Jaz, jaz." "In katera hoče prva doseči svetost?" vprašuje učiteljica redovnica dalje. "Jaz, jaz," se zopet vneto oglašajo glasovi od vseh strani. "To ne gre," de nato učiteljica, "vse ne morete biti prve; veste kaj? Žrebajmo!"

Žvrgoleč in smejoč se pristopajo deklice druga za drugo; vsaka bi rada potegnila najdaljšo slamico.

Samo eno dekletce stoji nekoliko ob strani. Na njenem obličju odseva živo ganotje. Naglo odbeži in se umakne v domačo kapelico. Tam

poklekne ter moli, hrepeneče in zaupno: "Marija, mamica, daj, da potegnem najdaljšo slamico."

Vrne se in hitro nato že drži v roki najdaljšo slamico. Vsled notranjega ganotja začne plakati komaj štirinajstletna Bartolomejka Capitani. Sveta mora biti, svetnica mora postati in sicer prva med vsemi součenkami! Močno jo dojema ta misel. Vroče, žgoče hrepenenje se vnema v njeni otroški duši, hrepenenje, ki se nikdar več ne ohladi.

Še isti dan, proseč obenem pomoči od zgoraj, napravi ob nogah Matere božje sklep: "Sveto hočem živeti, velika svetnica moram postati!"

Njena odločitev je prešla v dejanje; vse svoje življenje se je neutrudno bojevala, žejala in gladovala po vzoru, ki si ga je postavila.

Ko je dne dvajset in šestega junija leta 1833 stara dvajset in pet let umrla, je bila enoglasna sodba vseh: "Umrta je svetnica." Tridesetega maja je bila v Rimu slovesno proglašena za blaženo.

— — —
K svetemu Tomažu Akvinskemu je prišla nekega dne lastna sestra z vprašanjem: "Kaj moram storiti, da postanem svetnica? Vse mogoče sem že poizkusila, pa mi to nikakor ne uspe." — "Hoteti moraš," je odvrnil svetnik. "Ah, to vem sama, toda kaj moram še storiti?" — "Ljuba sestra, hoteti moraš." — "To si mi že enkrat rekla." — "Toda razodeni mi skrivnost, kako se to dela," je nujno prosila. "Draga sestra, ta edina skrivnost — razven milosti božje — se glasi: Hoteti moraš, ne enkrat, dvakrat, ne samo danes ali jutri, temveč noč in dan, vedno in povsod hoteti, resnično hoteti, pa boš svetniška."

In mi? Tudi mi hočemo biti sveti, hočemo postati svetniški, bi radi bili svetniki! Blagor tistim, ki so lačni in žejni pravice, svetosti, ker bodo nasičeni, ker bodo sveti. Kralj vse svetosti, Jezus, je to zajamčil s svojo besedo. In Jezus je zvest!

Filmska igralka postala nuna

Pariška filmska igralka Miss Jenny Luxeuil je stopila v samostan. Kot "kraljica lepote" je postala filmska zvezda. V nekem filmu je igrala sv. Malo Tereziko. V tej vlogi jo je srečala milost poklica, ki je ni zavrnila. Očividno ji je sv. Mala Cvetka izprosila to milost. To je pač velik skok, z gledališkega odra v samostan. A taki skoki danes niso redki. Ona je že najmanj tretja izmed pariških igralk, ki so zadnje čase svet presenetile s takim skokom. Nov dokaz, da božji duh veje kjer hoče.

VELIKO SPOZNANJE

P. Bernard, O. F. M.

ČE se ne motim, ji je bilo Roža ime. Bila je še mlada in je služila v mestu za kuharico. Doma, na kmetih nekje, je imela priletnega očeta in še ne tako staro mater. Oče je dobival majhno penzijo, mati je z lahkoto opravila vse, kar je bilo treba pri hiši. Zato je Roža že več let služila v mestu.

Pa je prišlo, da je mati nagloma umrla. Že ob pogrebu je bilo vsakemu jasno, da bo morala sedaj Roža ostati doma in skrbeti za očetova stara leta. Tudi njej je bilo jasno in je brez obotavljanja ostala.

Nekaj časa je bilo kar prijetno. Rada sta se imela in ob pogovorih o rajni materi jima je čas lepo potekal. Prišlo je pa, da je pogovorov o materi zmanjkalo. Treba je bilo kaj drugega govoriti, pa oče se očividno ni zanimal za razmere v mestu in tudi dnevne novice mu niso bile pri sreč. Okoli doma se tudi ni kaj takega zgodilo, da bi se razpletel pogovor med njima, ali pa prav poredko. Zato je oče rad posegel v dogodke lanskega leta, ko Rože še ni bilo doma. Kot je pač navada pri starih ljudeh, je eno in isto stvar po desetkrat povedal.

Roža se je kmalu naveličala, oče pa ne. Kadar je slišala kako reč četrtič ali petič, rekla: "ali res?" — in je šla po opravkih, da je oče komaj zapazil, kedaj je je zmanjkalo.

Hudo je pa bilo pri obedu in večerji, ko sta sedela pri mizi. Oče je skoraj vsaki dan enako pričel: Oh, kako strašno vroče smo imeli lanske poletje... Joj, kakšna zima je bila preteklo leto... Sosed mi je pravil, da ni bilo nikoli toliko zajcev, kot lanske jesen... Tista povodenj je bila pa že taka, da je voda iz kleti v kuhinjo tekla...

Ko je Roža desetič slišala podrobne opise vseh takih neugod in ujm, si je mislila, da utegne biti zadosti. Sredi očetovega stavka je skušala napeljati pogovor v drug tir, toda ni šlo in ni. Oče je moral vse od kraja do konca zopet in zopet razložiti. Skoraj nejevoljno je ustavil Rožo: Čakaj no, da ti povem. Take zime ne pomnijo najstarejši ljudje...

Končno je Roža obupala in se vdala v neprijetno usodo. Odločila se je, da bo molčala in pustila očeta govoriti po mili volji. Nič več ni rekla: "ali res?" Tudi "hm" in "aha" in "mgm" ni nikoli več črhnila. Gledala je skozi okno in skušala dati očetu razumeti, da je njegovo pripove-

dovanje nič ne zanima. Oče je kmalu opazil, kako je s hčerjo, pa je posegel še bolj v podrobnosti in se resno trudil, da bi obrnil Rožino pozornost na svojo plat.

V resnici se mu je posrečilo, toda Roža mu ni pokazala. Ker je znala vse tiste reči od "lanskega leta" že desetkrat na pamet, je naprej vedela za vsako besedo, ki jo bo oče zdaj zdaj izgovoril. Včasih je bila prav zares iznenadena, ko je slučajno ali premišljeno drugače postavil besedo kot prejšnji dan. To jo je motilo in skoraj dražilo. Želela je biti popolnoma raztresena, pa se ji ni dalo. Tretji dan je potem nehote ugibala, če bo oče danes povedal tisto o oni strašni zimi z včerajšnjimi ali s predvčerajšnjimi besedami.

Tako na vse zadnje očetovo pripovedovanje ni bilo brez vse zanimivosti za Rožo in je vleklo nase njeno pozornost. Vendar ni bilo tisto zanimanje brez notranje muke. Zdelo se ji je, da njeni živci resno bolehajo pod tem pritiskom. Na zunanaj pa ni drugače pokazala notranjega trpljenja, ko z vztrajnim molkom.

Končno je le tudi oče začel slutiti ali morda samo nagonsko čutiti, da tako ne more naprej. Ali je pa morebiti brez vsake posebne slutnje in notranjega občutka storil tisto, kar se je dalo v danem položaju edino storiti: še sam je obmolknil. Nekaj obedov in večerji je minilo brez vsake besede.

Sprva se je Roža silno oddahnila. Sedaj se bo dalo zopet mirneje in lažje živeti ob starem očetu. Živci se bodo pomirili in potrpežljivost ne bo sedemkrat na dan postavljena na težko preizkušnjo.

Toda naenkrat se je iz tiste tihote pri obedu in večerji oglasila nova neprijetnost. Roži se je odkrilo, kako silno neolikano navado ima oče pri jedi. Česar prej ni nikoli opazila, jo je začelo skoraj do gnusa mučiti. Oče je mlaskal z jezikom, srebal juho iz žlice z glasnim srrrk, pihal prevroče jedi kot kovaški meh, oblizoval žlico od vseh plati, kot da bi ne imel ničesar drugega pred seboj razen omočene žlice.

Tako še ni nihče jedel pri isti mizi z olikano Rožo. Ali pa morebiti je, pa Roža opazila ni, zakaj če se človek raztrese s prijetnim pogovorom, se vse take reči ne slišijo. Med molkom, zlasti če je prisiljen in sam na sebi mučen, pa bije po ušesih tisti srrrk in plesk in fssk, da trepeče v tebi vsaka nitka občutljivih živcev.

Roža se je dobro obvladovala. Jedla je tako tiho, da bi še miške ne zbudila. Juho je shladila na krožniku, da ni bilo niti enkrat treba vanjo pihniti. Jediti je jemala iz skleda tako skrbno, da

zajemalka ni prav nič škrtnila ob skledo. Žlica je polagala na mizo tako nalahko, da bi človek mislil: Rožina žlica je iz same svile. Pri vsem tem pa ni oče prav nič opazil Rožine olikanosti in njenega truda, da bi ga vsaj malo etikete naučila. Kot bi nič ne bilo, je srebal in tleskal in mlaskal naprej po mili volji. Kadar je oblizoval žlico, je še šlo, zakaj Roža je lahko zatisnila oči in jih spet odprla, ko je žlica zadela ob krožnik kot da je padla prav od stropa. Vsaj Roži se je tako zdelo. Ali zoper srebanje in mlaskanje in tleskanje ni bilo pomoči, zakaj Roža je bila preveč olikana, da bi si očitno zatisnila ušesa. Zamizati pa, Bogu bodi potoženo, z ušesi človek ne moreš.

Roža je iskala drugo pomoč in jo našla. Pred obedom je rekla očetu:

"Boste pa danes sami pri mizi, imam pristavljene reči za vkuhanje in moram paziti na ogenj."

"Mgm", je rekel oče.

In Roža je ostala v kuhinji. Prav dobro ji je delo. Nihče ji ni mlaskal in srebal na uho, samo ogenj je prijetno prasketal v peči.

Drugi dan ni bilo ničesar pri roki, da bi se izgovorila z ukuhanjem, pa kaj te reči končno očeta brigajo? Ostala je v kuhinji še enkrat ali dvakrat, čeprav z nekoliko nemirno vestjo. Oče ni rekel nič in tako je prišlo njeno ostajanje v kuhinji v navado brez posebnih težav.

Roža je zopet mnogo lažje živela in živci so se ji pomirili. Oče je njene družbe silno pogrešal. Čeprav nista nič govorila, vsaj ob njem je bila. Saj je bil leta in leta vaje imeti pri sebi ženo in potem Rožo, prav dolgčas mu je bilo brez nje. Rekel pa ni nič.

Nekaj dni po tej ločitvi se je na oknu obednice prikazal sosedov maček. Samotnemu starcu je izpremema dobro dela. Takoj mu je vrgel kosček mesa in muc je brez strahu planil z okna na skrbno polikana tla. Ko je pospravil prvi kos, je zaupno pogledal navzgor in postavil možica pred blagim dobrotnikom. Očetu se je igra dopadla in vrgel mu je debelo kost. Ko je prišla Roža pospravljat mizo, je muc smuknil skozi okno. Roža je pa imela po obedu precej dela, da je pomazana tla spravila nazaj v prejšnji red.

Muc je bil drugi dan zopet na oknu in včerajšnja igra se je začela od kraja. Po nekaj dneh sta prišla namesto enega dva muca. Oče je imel z obema toliko več veselja, Roža po obedu toliko več dela. Nič ni rekla, pri srcu jo je pa zbadalo. Po tistem obisku obeh mucev je okna skrbno zapirala. Pa je slišala iz kuhinje, da je oče tik pred obedom okno odprl. Zbodlo jo je, vendar je po-

trpela. Pa ni zdržala dolgo. Sredi obeda se je domislila, da ima v obednici opravek, in stopila je vanjo.

Nudil se ji je neokusen prizor. En maček se je mastil na tleh z lepo kostjo, dva sta čepela na mizi in oblizovala krožnik, ki ga je bil oče odložil. In prav v hipu, ko je Roža nalahko odprla kuhinjska vrata, je oče segel z žlico v mačji krožnik in dodal nekaj prikuhe s svojega krožnika. Videlo se mu je, da mu je mačja družba in prijaznost močno po godu. Muc ni mogel počakati, da bi se žlica izpraznila v krožnik, kar po njej je šavsnil in hotel prehiteti prežečega tekmeča. Zdelo se je, da očeta mucova domačnost ne moti.

V Roži se je dvignil odpor dobro vzgojenega dekleta. Preden so se mačke zavedele, v kako kritičen položaj so zašle, je Roža planila nadnje in jih v hipu pometla skozi okno. Za njimi je vrgla podstavek cvetličnega lončka, ki ji je ravno prišel pod roko. S krepkim poudarkom je zaloputnila okno in se obrnila k očetu. Hotela je reči kaj prav krepkega, pa ni mogla takoj z besedo na dan. Skoraj se je bila že odvadila, govoriti z očetom, in prevelika razburjenost ji je zadrževala besedo.

Tako je strmela v očeta kot močan napadalec na slabotno žrtev. Oče je odložil žlico, se obrnil za spoznanje v stran in — čudovit prizor! — solza mu je spolzela po licu...

Roža je obstala kot pribita. Silno jo je presunilo. Odkod tista solza in čemu? Z naglo kretljivo je vzela z mize dva prazna krožnika in zbežala v kuhinjo. Stopila je k oknu in se zagledala v prazno.

Ni mislila na očeta. Saj on in njegov položaj sta ji bila nenadoma popolnoma jasna. Samotar ni mogel biti brez družine. Ker mu je ona svojo odrekla, se je siromak zatekel k mačji...

Ne, ni mislila na očeta. Nase je mislila.

Očetovim vedno enakim storijam se je hotela izmakniti. Pa je namesto njih odkrila še hujše reči: Tisto neznosno srebanje in tleskanje in oblizovanje žlice. Bežala je pred tem, pa so prišle mačke s svojo nesnago. Kakšen utegne biti nadaljnji razvoj?

V takem premišljevanju ji je nenadoma postalo jasno, da stvar ne more in ne sme nikamor naprej. Ne naprej, nazaj je treba! In spomnila se je Roža, kako je brala v bukvah o potrpežljivosti in o tem, kako človek sam sebi napravi novih in novi htežav, če se ne zna premagovati in potrditi v majhnih, neznatnih rečeh.

Ob koncu premišljevanja je sklenila, da bo naredila nekaj junaškega. Tako malenkostna

stvar je bila tisto junaštvo, pa je rešilo dvojni svet: očetovega in Rožinega.

Drugi dan sta zopet skupaj sedla k obedu in okno je ostalo odprto. Ko sta odmolila, je rekla Roža:

"Soseba mi je davi pripovedovala o strašni lanski zimi. Zares je moralo biti hudo za vas in za mater."

Oče se je vidno oživil in rekel: "Ja, take zime ljudje ne pomnijo. Mati mi je zmerom posebej zavila noge, ko sem se spravljal k počitku. In sosed je pravil..."

Vsa storija se je gladko ponovila kakor na gramofon. Roža je z velikim zanimanjem poslušala in večkrat rekla vmes: "Ja, to je pa res moralo biti hudo."

Ko je oče pojedel juho, je resnično pozabil oblizniti žlico. Srebal je manj, ker ga je pripovedovanje gnalo k hitrejšemu delu ob žlici in ustih.

Ko je bila juha v kraju, se je boječe prikazal sosedov muc na oknu. Zagledal je Rožo in spet plašno pobegnil. Roža je pa vlila ostanek juhe v podstavek cvetličnega lončka in ga postavila na okno. Muc se je po kratkem obotavljanju vrnil in segel z jezičkom po dišeči juhi. Tako krotak je postal, da je počakal Rožo, ki ga je stopila pogladit po kosmatem vratu. Očetu so se zablistale oči in komaj je zadržal novo solzo. Zdelo se mu je, da jo bo lažje zadržal, če kaj malega reče. Pa je skoraj dahnul proti oknu:

"Prav ljubezniva je ta muca."

Dobro je čutil, da se je komaj premagal in rekel "muca" namesto — "Roža"...

Hudič naj ga odnese!"

Ta "pobožna" želja se med "kulturnimi" narodi dostikrat sliši. Tudi Slovenci smo že toliko "kulturni". Navadno dotični, ki kaj takega blekne, ne misli resno. Kako naj bi n. pr. mati, ki često svojega otroka tako nahruli, resno želela, da bi se to zgodilo. Grdo je to kljub temu, posebno od strani mater. So pa slučajji, ki glede tega niso tako nedolžni. Sledeči, ki se je nedavno pripetil v Nemčiji, je eden izmed stotih. Neki 25 letni avtomehanik je kot pilot zasedel aeroplan, na katerega steni je bil naslikan rogač, pod njim pa napis: Hudič naj ga odnese! Najbrž je hotel dotični, ki je aeroplan sestavil, s tem izraziti le njegovo hitrost. Hudič je pa to dobesedno razumel. Aeroplan je med poletom iz višine strmoglavil na tla in se razbil. Pilot je bil na mestu mrtev. To smo brali. Vzrok je pa poročilo lepo zavilo v znani ovoj. Nesrečni slučaj! So slučajji, ki niso slučajji.

VALERIJA

Waal — I. P.

Šesto poglavje

V MAMERTINSKI JEČI

V VZNOŽJU Kapitola leži mamertinska ječa, kamor so zapirali državne zločince in veleizdajnike. V kolikor se je zidovje ohranilo, je zidano iz dveh delov, gornjega in spodnjega. V prvi del prideš z ulice po mnogih pod zemljo vodnih stopnicah; drugi spodnji del pa je v steno vsekan ozek hodnik. V stropu je odprtina, v onih časih edini vhod v ta spodnji del. Tu notri so pehali zločince in jim tem potom podajali tudi hrano. Obsojene na smrt pa so pustili umreti od lakote. Nikoli se ni vkradel solnčni žarek v ta grozni, mokrotni grob, ne en pihljaj svežega zraka ni prodril v ta trohnoč in mrličjega duha napolnjen vzduh.

Kakor poroča zgodovina, so zaprli sv. Petra v to ječo. V čudežnem, iz stene z molitvijo prikliranem studentu je ta krstil svoje paznike. Okoli pa, v katere je bil apostol vkovan, se hranijo in častijo še dandanes v cerkvi sv. Petra ad vincula (Sv. Petra vezi). Še cela vrsta drugih krščanskih mučnikov je umirala v tej ječi.

Tukaj notri so bili zaprli Rufina. Vedel je, da ne zapusti tega prostora živ, ali če ga, da ga odvedejo pred sodnike. Živ pokopan v to temo, je škripal z zobmi od jeze in bolesti, z divjo bolestjo je trgal in stresal močno železje. Le motna jeka mu je odgovarjala. Zazdelo se mu je, da mora znoreti. Naslonil je glavo na mokro steno, odmaknivši takoj razbeljene živce od mrzlega kamena. Brez moči se je sesedel in bulil brezmisleno v neprodirno temo. Mrzle vodne kaplje so padale nekje v temi v mlakužo, v hodniku nekje je škrtala podgana. Čudna hladnost se je prelila po njegovem telesu, duša se mu je zavedla, in začel je premišljati.

Kako srečen je bil doslej. Bogastvo, časti, vzorno ženo, nadebudne sinove, krepostno hčer, vse, vse mu je bila dala usoda; in sedaj — z enim grabljejem mu je vzela zopet vse...

"In če je najvišje bitje," se je prašal in stresnil z glavo, "če je bitje, ki vodi pota zemljanov, zakaj trpi, da podleaga krepost in gospoduje zločin? Kje je bitje bolj plemenito od moje žene, od moje hčere? In vendar je padla žena kot žr-

tev okrutnika in vendar trpi hčer brezmejno bol! — Zasijalo je bilo tedaj v moji duši, ko sem dolbel čudna slova na grob, mislil sem, da moram biti kristjan. A v istem trenutku, ko segam po luči, me primejo in vržejo v to temo. Ne, ne! Vse je prevara, nestvor, nadomišljenost..."

Rufin se je zdrznil, živci so se mu napeli, zastajala mu je sapa. Kaj je bilo to?

Čisto razločno je slišal glas hčere, kliče: "Oče, oče!"

Je bil to duh? Dete ga kliče, da mu s tem dokaže, kako je s celim srcem pri njem.

Toda v tem hipu je zaslišal Rufin v gorenjem prostoru šum. Nekdo je prihajal. Rufin je prepoznal paznikov glas. V istem hipu je zaslišal znova glas svoje hčere. Prefekt je drgetal od razburjenja. Je-li bilo mogoče? Hči je našla dohod k njemu. Stražar je bil pripeljal Valerijo v ječo. Že od daleč je klicala očeta. Pripeljavši jo v ječo je vskliknil:

"Gospod, tu sem ti pripeljal hčer, ki te je prišla obiskat!" Deklica se je skoraj onesvestila, zaslišavši iz globeli očetov glas.

"Ob tej odprtini poklekni", je opozoril nadziratelj deklico, "ali pazi, da ne padeš doli. Samo od tu ti je mogoče govoriti z očetom. V pol uri se vrnem, če vzdržiš toliko časa v tem tartaru (peklu).

Valerija je pokleknila in otipala odprtino. Nato je pogledala v ječo, ali tema je bila tolika, da ni mogla opaziti očeta. Rufin, čegar oči so se bile privadile temi, je spoznal njene obrise.

"Kolika tolažba, je vskliknil, "da smem videti še enkrat svoje dete in govoriti z njim. Podaj mi roko, da čutim, da si res ti!"

Valerija je stegnila roko nizdol. Mraz jo je spreletel, ko je začutila mrzle in mokre očetove dlani.

"Povej mi vendar, ljubljeno dete," je nadalje prašal prefekt, "kako ti je bilo mogoče priti tu sem?"

"Poskusila sem bila podkupiti paznika", je odvrnila deklica; "ali zaman. Svetoval pa mi je, naj se obrnem na Heraklija."

"Nesramnež je ponaredil moja pisma in me s tem upropastil. Gotovo te je odslovil!"

"Da, slednje upanje sem bila že zgubila, ko mi pošlje dobrotni Bog v sinu Heraklijevem ka-žipoteta k tebi!"

"Heraklijevem sinu," se je začudil Rufin; "more li poganjati slabo drevo dobro vejo? Pač, Heraklijev sin je bil gotovo lažje podkupljiv, kot paznik. — Najsi bo, hvaležen sem mu, da te smem vsaj še enkrat videti pred svojo smrtjo. — Edina

skrb in misel zate sta mi napravila težko slovo od tu v kraj večnega pozabljenja."

Iz teh obupapolnih besed je Valerija v svojo neizrekljivo žalost spoznala, da je udarec, ki je zadel Rufina, pretrgal vse one vezi, ki so bile privezale čolnič njegovega življenja na križ. Objela jo je silna gorečnost in z vso ljubeznijo dobre hčerke in vnete kristjanke je iskala besed, ki naj bi popravile, kar se je bilo potrgalo v očetovem srcu.

Ni li tudi pokojna mati prosila njenim besedam uspeha?

In začudila se je svoji čudežni zgovornosti. Za vsako misel je našla takoj pomemben izraz, kakor da ji nevidno bitje narekuje besedo za besedo.

Rufin je poslušal, z bridkim nasmehom in odporom v srcu. A poslušal je voljno, saj je bil to glas njegovega ljubljene otroka. In ginila je porogljivost z njegovih usten in odpor se je talil... In v srce, razbito in trudno, je sinil žarek solne gorkote in v duši je svitalo. Spomnila mu je ženinino pismo. Tu je premagan vskliknil:

"Da, moje sladko dete, zdaj verujem znova, da, hočem verovati, kar veruješ ti, kar je verjela mati. Rad umrjem, naj umrjem kot kristjan!"

In dvoje src je v tem hipu začutilo toliko srečo, da je pozabilo na ječo in smrt.

Valerija je trdno upala, da ji bo mogoče s pomočjo darov in v prihodnje posecati očeta, da, obiskati ga celo v družbi z duhovnikom, ki naj bi ga krstil...

V tem je bil došel stražnik. Hči in oče sta se poslovila z nadejo, da se kmalu vidita. —

Ko je ostal Rufin sam, se je vrgel na kolena in v vneti molitvi zahvalil Bogu. Ves drug pogled se mu je nudil sedaj v bodočnost. Čutil je, da bi ne bil nikoli prodril do resnice, ako bi ga ne bila uklonila nesreča. Kljuvalnost njegovega ponosa bi bila prevelika. Zdaj pa se je zavedal, da je pridobil za zgubljeno posvetno srečo, veselje zveličanja in življenja v veke. In zdelo se mu je, da še-le zdaj pojmuje docela skrivnostne napise v katakombah. Spomnil se je Sofronije in ni umel, kako je mogel tako dolgo vzdrževati visoko steno med njo in seboj in se protiviti s tako malenkostnimi predsodki sreči, najvišji in najčistejši. Spomnil se je Valerije, in solze očetne ljubezni so polzele čez njegovo lice. Toliko bogastvo, tolik biser mu je bilo naklonilo nebo. Še so mu zvenele njene besede v ušesih, bile so jasne in resnične in prepričevalne...

Po preteku ene ure mu je bil prinesel hlapec paznikov hleb kruha in vrč vina. Hči mu je izposlovala ta krepčaj pri pazniku.

Čudovito ga je pokrepčalo vino.

Toda, ni še bil dojedel, ko je zaslišal zopet —, ne, to ni bilo mogoče; da bi bila to zopet Valerija. Ne, to ni mogoče, to ne more biti njen glas! In vendar, ne čuje li čisto razločno:

"Očka, očka, ti si prost!"

Rufin je mislil, da ga varajo razburjeni živci. Ali glas je prihajal bliže:

"Očka, prost si, prost si!"

Zazdelo se mu je, da vidi v temi bližati se go-rečo bakljo.

In prav blizu in prav razločno je slišal Valerijin glas:

"Prost si očka, prišla sem po-te!"

Skozi stropno odprtino je bil položil nekdo lestvo in zdaj se je spustil eden izmed hlapcev k njemu doli, da ga izkuje iz okov. Rufin ni vedel, ali se mu ne sanja. Napol nezaveden je taval za hlapcem. Par trenutkov za tem sta si ležala s hčerjo v naročju. Njena glava je omahnila na njegove prsi, trepetala je vsa. Njemu pa je bilo, kakor da se mu sanja...

Paznik ju je opomnil, naj gresta. Šli so nazgor. Šele sedaj se je zavedel Rufin.

"Torej sem res prost?" je vskliknil, "in ti moj otrok, si me otela! Reci vendar, kako ti je bilo to mogoče?"

"Pojdi zdaj, očka", je silila deklica, "povem ti pozneje."

"Ali si preprosila cesarja?"

"Veseliva se, da sva zopet združena," se je izogibala deklica.

Rufin pa je postal zamišljen. Postal je. Tem trdovratneje je postajal nezaupljiv.

Potegnil je Valerijo na stran in dejal:

"Ne koraka ne grem odtod, dokler mi ne poveš, kako si mi izposlovala svobodo. Pri spominu na mater te zaklinjam, da mi pojasniš vse."

Valerija ni mogla dalje prikrivati. Izpovedala je, da je obljubila postati žena Heraklijevega sina in na ta način odkupila očeta.

Rufina je docela premagala njena izpoved. Težke solze, polzeče čez velo lice so govorile. Slednjič pa je spregovoril:

"Ne, otrok moj, če ni tebi, meni je tolika cena previsoka. Teh par usojenih mi še dni naj odkupim s srečo celega tvojega življenja? Naj ti Bog poplača žrtev, katero si mi hotela doprinesiti, toda jaz je ne morem sprejeti. Raje volim tisočkratno smrt. Paznik," je poklical nato, "jaz ne grem od tu. Sporoči Herakliju, da sem kristjan in ne morem sprejeti njegovih pogojev."

Valerija je omahnila očetu v naročje in začela pretresljivo plakati. Da se bode ustavljal, nato v svoji veliki ljubezni niti mislila ni.

Začuden ju je opazoval paznik. Bila sta mu nerešljiva zagonetka

"I no," je dejal po kratkem razmišljanju, "če ti pri meni tako ugaja, se pa vrni dotedaj, da pojasnim vso stvar praepositu (nadpazniku) in ta vse sporoči Herakliju."

"Ali, daj obenem zapreti tudi mene!" ga je prekinila plačoča deklica, "deliti hočem z njim vse bridkosti dotedaj, da ga umorijo!"

"Tega jaz ne morem," je odvrnil paznik; "dotedaj pa, da dobim odgovor, vaju hočem zapreti nekam, kjer se ne bosta dolgočasila."

To rekši ju je peljal po dolgem hodniku do železnih vrat. Odprl je vrata. Bila sta v mučenišnici.

"Oglejta si te igračke," je dejal porogljivo, "jaz počakam medtem nadaljnjih ukazov."

S temi besedami je zaklenil duri. V dneh preganjanja je bil Rufin večkrat očividec trpinčenj. Vendar pa ga je pretresla groza, ko je zagledal vse to krvavo orodje.

Opaziti je bilo meč in sekiro in nešteto jermenastih bičev s svinčenimi kroljicami na koncu; palice, železne klešče, kljuke in viličasti pasovi so ležali vsevpred. Železni ražnji in stoli so bili tu. Nanje so priklepali mučenike in zažigali pod njimi ogenj. Zobčasta kolesa in veliki kotli, kjer so v gorečem olju kuhali mučenike, so bili tu. Tuptam se niso bili še zabrisali sledovi krvi mučnikov.

Rufina je pretresel mraz. Valeriji pa so se zaiskrile oči v svetem navdušenju, približala se je enemu izmed orodij in je poljubila in se nato obrnila do očeta:

"Ne ustraši se," je rekla "tega satanskega orožja; kri svetniška je je posvetila in je spremenila v častna bojna znamenja. Oblaki se razdelijo nad mučeniki in prebivalstvo nebeškega Jeruzalema strmi na svoje boritelje. Krist jim stoji ob strani in obeta trpečim nebeških darov. Ni li ponosen vojak na svoje brazgotine? Naj se li mi bojimo ran? Če pademo, stojimo, in če umrjemo, živimo. Naj umrje telo, duša živi v vse veke!"

Tako je govorila Valerija in oče je poslušal, kakor posluša dete svojega učitelja. Zdelo se mu je, da bi pokleknil in jo prosil, naj razprostre svoje roke nad njim. Ona pa ga je zaznamovala z znamenjem križa in sredi med grozopolnim smrtnim orodjem sta se objela oče in hči. Z nebes dol pa je plavala vrsta angelskih bitij v ječo in mrak, in dvoje ljubečih oči ju je blagoslavljal.

Sabin in njegova mati sta za trdno pričakovala, da bode Rufin pograbil brezdvomno priliko rešitve in privolil v zvezo hčere s Sabinom. Materi

je bila deklica zelo všeč, tako da je prepričala končno s svojo zgovornostjo celo moža, kolikega pomena je ta poroka.

Dasi nerad je bil zato Heraklij vendar vročil Valeriji ono pismo, s katerim naj bi se premestilo očeta iz temne ječe v prijetno stanovanje. Kako in kaj mu je storiti pri cesarju in kako preklicati dosedanje obtožbe proti Rufinu, tega ni še vedel.

Zanesel se je na svojo zvižanost. V prvi vrsti pa je bil sedaj najnujnejši preklic konfiskacije Rufinovega premoženja. Zato je moral Sabin, ki bi bil pač najraje spremljal Valerijo k mamertinski ječi, oditi takoj v Rufinovo palačo. Uradniki so bili ravno započeli pečatiti premoženje, ko je došel Sabin. Od tu je krenil naravnost proti mamertinski ječi, premišluje, s kakimi besedami naj si osvoji bodočega tasta.

Tu ga je srečal sluga, katerega je bil poslal praepositos k Herakliju in mu sporočil izjavo Rufinovo.

Sabin ni hotel verjeti svojim lastnim ušesom: prefekt Rufin je kristjan? Zato mu odreka hčer? Ne, to je hotel slišati iz njegovih lastnih ust. Ves razburjen je hitel v ječo. Ko je bil stopil v ječo, je za hip ostrmel, spomnivši se dogodka v pretekli noči. Vendar se je zavedel takoj in obrnivši se do Rufina, dejal dvorljivo in uljudno:

"Odpusti, da prihajam v tako čudnih razmerah prosit za roko tvoje hčere. Da sta kristjana mi je vseeno. Saj ne poročim vere, temveč deklico. Gospica je v to zvezo že privolila in ti ne boš zavrnil snubca, ki ti prinaša v dar svobodo in bogastvo in je zraven edini sin visokega državnega uradnika. Vedi pa, da je tudi osveta sladka, ne le ljubezen," je pristavil manj uljudno, pokazavši na mučilno orodje, "tvoja usoda je v mojih rokah..."

Rufin je takoj prepoznal mladeniča in spoznal stoprav zdaj velikost hčerine žrtve.

"Mladenič," je dejal, "prepada, ki te loči od naju, ne premostiš. S smrtjo groziš? Vedi, da se ne bojiva smrti!"

Sabin je zbesnel in zaklel:

"Tudi dobro! Umrjeta, kakor psa!"

Dirjal je iz ječe in zapovedal pazniku, zapreti ju v najtemnejšo ječo.

Vračaje se domov, je srečal prijatelje, katerim je že bila mati naznanila bližnjo svatbo. Čestitali so mu in za zvečer povabili na slavnosten obed.

To ga je še huje razkačilo.

"Izjedla vas kuga," je vpil, "mislite, da vzamem krščansko psico za ženo? Pri Jupitru, rabelju jo omožim vlačugo in očetovo glavo ji dam v doto."

Divje preklinjajoč se je poslovil in hitel domov. —

Rufinu pa se je srce stiskalo groze, ko so ju peljali s hčerjo vse niže in niže v temno in mokrotno ječo. Zdelo se mu je, da vede hčer živo v grob.

Valerija je čutila, da drgeta očetova roka v njeni.

"Oče," je rekla, "kako srečna sem, da sem pri tebi. Kako sem ti hvaležna, da nisi privolil. Vsaka beseda iz ust tega grdega poniglavca mi je govorila, da bi se še bridko kesala svoje žrtve. Da, prav si imel. Slabo drevo ne more gnati dobre veje; vedi, da je njegov oče odpadnik in zato najhuji sovražnik Cerkve. Zdaj bodeva umrla in postala deležna slave in sreče mučeniške."

Krepko je stopila k votlini in v hipu izginila v nji.

Ko sta bila v ječi, sta se objela in pokleknila. Eno samo veliko molitev sta molili njiju duši. A molila sta brez besed.

In glej! Angelj se je spustil skozi temo in rosil tolažilnih milosti v srce . . .

"Čudni ljudje to, ti kristjani," je mrmral ječar vračaje se iz zaporov. "Naj zapro koga drugega v to krstačno luknjo, obupuje in blazni. Ti pa, kakor da sedijo v bogato opremljeni sobani. Hm, pravijo, da so čarodeji! Da jim ne škoduje ne mrz, ne lakota! Zna biti res. Pa je le čudno. Čez par dni bosta vendarle ravno tako mrtva, ko drugi . . ."

Heraklij je stopal medtem zamišljen po sobi gorindoli. Kako naj reši ta voz? Sam je bil našental Maksencija na Rufina, predložil pisma in zdaj naj ga pere? Cesar je z gotovostjo računil na Rufinovo premoženje. Naj mu li iztrže plen? Ga li ne zgrabi požrešni volk? Heraklij je obupal. "Prokleta žena", je sikal, stiskaje pesti, "pa bi šla sama krotit krvoločno zver!" Pomišljal je. Prvo je treba dobiti cesarju denarja in drugo oprati Rufina. A kako? Naj li zmisli novo zaroto in zloži novo listino?

Po dolgem premišljevanju je spletel nov načrt:

"Sofronija se ni umorila, da bi se odtegnila cesarjevi volji, temveč zato, ker je bila sama zapletena v ostudno zaroto. Imela je razmerje z nekim sozarotnikom. Z njegovo pomočjo je kanila umoriti svojega soproga in cesarja, tako, da bi postala sama cesarica. — Toda — dokazi, dokaz!"

In Heraklij je stopal znova po sobi gorindoli.

Ta hip sta planila sin in žena v sobo.

"Oba morata umreti," je sikala kačjedivja žena. "Toliko ponižanje. Veš, veš, on noče!"

"Go—gospa! Umiri se . . .", je hitel Heraklij, "o kom govoriš?"

"Rufin je odklonil snubitev mojega sina. Ne, ne, tega ne prenesem!"

Sabina je omahnila na naslonjač in si trepečoča hladila razgreto lice. Ponosna dama je bila užaljena do skrajnosti, tembolj, ko je bila že nanznanila in raznesla vest o sinovi ženitbi z "neko mlado, bogato, plemenito gospico."

Tudi v Herakliju se je predramila stara rana.

"Torej celo vočigled smrti," je siknil, "me še zaničuje. Prav! Čutil bo, kaj pomeni zametati blagohotnost cesarskega zaupnika."

"Ne", je opomnil Sabin, "ne iz ošabnosti; on odklanja zato, ker sta s hčerjo kristjana."

"Bogovi! Kristjana? Kje je moja stekleničica?" (Sredstvo proti smradu v slučajih omotičnosti.), je viknila Sabina. Na njenem obličju se je zrcalil stud in gnus.

"Kristjan? Tako? Kristjan?", se je smejal Heraklij. "Prefekt rimskega mesta kristjan! To je dobro. Zdaj naj še kdo dvomi, da ni bil zarotnik Konstantinov!"

Najpreje se je potolažil Sabin v svoji lahko-miselni nravi.

"Kaj ne," je dejal, "tička je ušla. Pa imamo vsaj starca in masten je. Ej, cesar mi ga mora drago plačati. Polovica njegovega premoženja ne bo preveč. Z Rufinovim falerncem (dobro laško vino) hočem zaliti veselje in srečo, da nisem dobil za ženo kristjanke. — Toda, kaj hočemo z njima? Dal sem ju vreči v najnižji zapor!"

"Naj pogineta lakote," pravi malomarno Sabina.

Heraklij ji pa ni pritrdil.

"Stari samo," je dejal, "in ne deklina, je prečrtal naš račun; naj torej živi ko beračica. O njem bo pa sodil cesar. In ne dvomim, da bo sodba kruta."

Žena in sin sta se zadovoljila. Heraklij pa je poslal takoj sužnja v ječo. Nato je hitel sam k cesarju, poročat mu, da je Rufin kristjan in mu obenem predložil listino zarotnikov. Eden med prvimi na listini je bil Valerij Antonij, poštenjak od nog do glave, ki ni zakrivil, da je kristjan, radi česar ga Heraklij že davno ni mogel. —

Valerija je medtem uvajala očeta v skrivnosti svete vere. Ni bilo časa muditi se; vsak trenutek je znalo priti povelje, ki bi mu dodelilo krst mučeniške krvi.

Rufin ni želel ničesar več tako željno, kakor da pade poslednja stena med njim in Bogom. In ko je bil zvedel od Valerije, da v nujnem slučaju zadostuje krst iz kakoršnekeoli roke, jo je iskreno prosil, naj ga krsti.

Deklica je sprva osupnila, ali oče ni odnehal. "Iz čegavih rok naj prejmem ta veliki dar raje kakor iz tvojih? Li morda misliš, da mi nedostaje poguma dovolj za junaško smrt za Krista? Res, potreba mi je še te milostne vode. Potem pa naj le pridejo z mučilnicami; v najhujih mukah, do zadnjega dihljala hočem klicati: Verujem v Jezusa Kristusa, Sinu božjega, ki me je ljubil in mi priboril s svojo smrtjo večno življenje!"

Valerija je uvidela, da ji je sveta dolžnost krstiti očeta.

Toda kje naj vzame vode?

In spomnila se je, da se je bil odprl sv. Petru čudežen vir v mamertinski ječi. Ali pač še izvira?

Tipaje po tleh, je našla v svojo neizrekljivo radost v neki votlini vodo.

Peljala je očeta k studencu in ga začela izpraševati, v kolikor je mogla obred tukaj spolniti, tako-le:

"Kaj hočeš od cerkve?"

"Vero in večno življenje," je odvrnil Rufin.

"Se li odpoveš satanu?"

"Odpovem se!"

"In vsem njega delom in službi njegovi?"

"Odpovem se!"

"Veruješ v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika zemlje in nebes?"

"Verujem!"

Valerija je odmolila apostolsko vero, zaznamovala očeta v čelo z znamenjem križa, in molila naprej: Oče naš! Nato ga je prašala:

"Hočeš biti krščen?"

"Hočem in želim iz vsega svojega srca!", je odvrnil Rufin.

Nato mu je velela poklekniti. Zajela je z dlanjo vode in oblila sivo glavo rekoč:

"Krstim te v imenu Očeta in Sina in sv. Duha."

Roka ji je drgetala, solze veselja in neizražene radosti in sreče so ji kapale med krstno vodo.

Rufin jo je prijel za roke in jih poljubil. Ihtel je.

"O dete moje," je vskliknil, "kako srečen sem. Zdaj smem večnega Boga imenovati svojega očeta: "Oče naš, kateri si na nebesih..."

Njo pa je obšlo sveto zamaknenje in je govorila:

"Vidiš starca, častitljivega z belo brado, pastirja svoje črede pod palmami? Ko solnce je jasno njegovo obličje in njegova oblačila so belejša od snega. Mnóžice v svetla oblačila odete so ob njem, kakor knezi krog svojega kralja na prestolu. In tam prihaja mati. V belo je odeta in palmovo vejo ima v roki in cvetice si je spletla v venec krog glave; njena nedra so posuta z biserji

in rubini in dvoje svetlih angelov jo vodi k očetu. Glej, padla je pred njim, on pa jo je dvignil in ji gladi lice; smehlja se jo je poljubil, kakor oče svoje vrnivše se dete na čelo in ji nudi mleka v zlati čaši."

Rufin je kleče poslušal. Sveta groza ga je pretresla.

Valerija pa je za hip govorila dalje:

"Sladka mati, prosi svetega pastirja, da da tudi nama piti; zakaj mrzlo in grozno je tu, in brez krepčila ne vzdrži moj oče. Li veš, da je kristjan in da sem ga krstila? Vabiš naju k sebi? O, rada bi šla, rada! Ali kdo naj naju pelje onstran tega brezdnega, ki naju loči od tebe, onstran temnega, ostudnega zmaja, ki gleda z žarečimi očmi in so njegovi kremplji odprti?"

Osoren glas paznikov ji je odgovoril, opominjaje ju, naj izideta. Valerija meneča, da je prišla ura mučeništva, je objela očeta in dejala polna svete navdušenosti:

"Stopi zmaju na glavo. V imenu Jezusovem ti ne more učiniti slabega. Hitiva, mati naju pričakuje. Kratek boj in dolgo je veselje!"

Dospevšima gori, je obrazložil paznik, da je hči prosta, oče pa obsojen v prisilno delo pri zidanju nove bazilike.

Valerija se je zgrudila očetu na prsi. Mučeništvo ji je bilo ljubše, kakor pa bol, ki jo bo prestatjati sramotno obsojenemu očetu pri javnih delih.

Samo za hip se je domislil oče vse bede, ki ga čaka pod krutimi nadzorniki. Tembolj pa ga je zbolela misel, kaj bode s hčerjo.

"Najin oče je tam gori sedaj, dete," je dejal. Poljubil jo je in solze so mu zadušile slovo.

Rablji so ga odtrgali od hčere, zvezali mu roke in ga odpeljali. Valerija jim je sledila do zidišča. Še en pogled, za obsojencem so se zaprla vrata.

Ko se je Valerija vrnila domov, odpodili so jo, sramoteč jo sluge državnega iztirjevalca, katere je poslal tja Heraklij. Molče se je odstranila deklica.

"Lisice imajo svoje luknje," je dejala dvignivši svoje oči proti nebu, "in ptice svoja gnezda; Sin človekov pa ni imel, kamor bi položil svojo glavo. Smem li tožiti, če mi je pripravil ležišče v vnožju svojega križa? In jagnje ne odpre ust, ko je striže pastir, in naj je priveže na mesarsko mizo, jagnje molči; zakaj pastirjeva last je."

Čim dalje gre gorski studenec čez kamenje in pesek, tem bistrejši je. In sveta ljubezen mu je podobna. —

Po nobeni stvari ni Valerija žalovala. In vendar: "da bi ji bili pustili vsaj arco (puščico), v

kateri je hranila ruto namočeno v materini krvi.

In ne vedoča, kam in kot, je krenila od mesta tako lepo prežite mladosti vstran in sama seboj je govorila:

"Kakor v viharji noči opustošen vrt sem pred Gospodom; pomendrano in pometo je cvetje. — Samoten trs sam se vije sredi opustošenih gredic ob lesu križa —, ne čaka, ne upa več pomladnega solnca..."

In z rosnimi očmi, sklenivša roke na prsih, se je ozrla proti nebu. Njene ustnice so šepetale vdano in verno:

"Gospod, zgodi se Tvoja volja!"

(Dalje prihodnjič)

REV. PETER BAPTIST TURK, O.F.M., APOSTOLSKI MISIJONAR NA KITAJSKEM

P. Hugo

T PREDZADNJI številki našega lista sem apeliral na doba srca, da bi po možnosti kak cent odrinila za misijone. Posebej sem opozoril na našega slovenskega misijonarja na Kitajskem, Rev. Petra B. Turk, O.F.M., ki je v veliki potrebi. Apel ni bil brez odmeva. Nekaj darov je le došlo, kot kaže izkaz na drugem mestu. Upam pa, da se bo polagoma še kaj nakapalo. Da bodo pa blagi dobrotniki vedeli, komu naklanjajo misijonsko podporo, naj jim tega našega misijonarja malo podrobneje predstavim.

Martin Turk, tako se je prej imenoval, je bil rojen 29. okt. 1874 v Toplicah na Dolenjskem. Kot dijak novomeške gimnazije je 16. sept. 1895 stopil v frančiškanski red in dobil redovno ime Peter Baptist. Svoje modroslovne in bogoslovne študije je nadaljeval v Gorici, Kamniku in Ljubljani. Tu je bil 29. sept. 1899 posvečen v mašnika. Ko je bil v bogoslovju, je prišel s Kitajskega apostolski vikar Vzhodnega Hupeja, Most Rev. Epifanij Carlassare, O.F.M. nabirat misijonarje za svoj vikarijat. Tudi v naši slovenski provinci se je osebno zglasil. Ob tej priliki se mu je tudi bogoslovec Rev. Peter Baptist ponudil. Z veseljem mu je zagotovil sprejem koj, ko bo končal svoje bogoslovne študije. Ko so predstojniki zvedeli o njegovi nameri, so se nemalo začudili. Prav nič sicer niso dvomili, da bi ne imel vseh

drugih lastnosti za ta vzvišeni apostolski poklic. Le ene, ki se pa tudi zahteva za ta naporni poklic, mu je manjkalo — primernih telesnih sil.

Ni bil bolan, pač pa prešibek za misijonske žrtve. Zdravnik, ki so ga predstojniki vprašali za svet, ga je odločno zvrigel za misijonsko armado. Na podlagi njegove izjave so mu delali ovire. On se pa ni dal oplasiti. Pač pa je poslej začel telesu obračati več pozornosti kot prej. S telovadbo in dijetom je termometer svojih telesnih sil kmalu dvignil in s tem predstojnikom izvil orožje proti njegovemu poklicu. Da ne bi ravnali proti božji volji so se končno udali. Njegove zadnje bogoslovne skušnje so še pospešili, da bi imel več časa za pripravo na daljno pot. V jeseni l. 1901 je zapustil domovino, da se pridruži sedmim drugim misijonarjem novincem in odhiti za svojim vzorom. Dne 19. jan. 1902 so dospeli na svoj cilj, v misijonsko središče vzhodnohupejskega apostolskega vikarijata.

Zdaj teče že 34. leto, kar P. Baptist, nekdanji slabič z apostolsko gorečnostjo deluje v kitajskem misijonu. Vse njegovo delo, vspehe in žrtve orisati na par straneh, bi bilo nemogoče. Zato bi bilo treba knjige. A zanjo še ni čas. Upam, da jo kedaj dobimo. Sicer je mnogo njegovih obširnih misijonskih poročil iz predvojne dobe, ki sem jih skrbno zbiral, na goriški Kostanjevici postalo plen vojne. A imamo še drugi vir. To so pisma njegove še živeče sestre Marije v Novem mestu, ki jih gotovo skrbno hrani. Zaenkrat se zadovoljimo z izjavo, ki jo je dal o njem njegov sedanji apostolski vikar Msg. Massi. Našemu slovenskemu misijonarju Rev. Aleksiju Benigar, O.F.M., ki je profesor v misijonskem osrednjem semenišču, je dejal: "Če bi imel deset P. Baptistov, bi bilo dovolj za moj vikarijat." S tem je dosti povedano.

Ko se je bližal tridesetletnici svojega misijonskega delovanja in žrtvovanja po raznih težkih postojankah, kot misijonar in misijonski dekan, se je izčrpal in bil potreben počitka. A so morali drugi na to misliti. Sam je morda čutil, rekel pa nič. Lahko bi bil odšel v domovino na oddih. Pravico je imel. Vabili smo ga. Ni se pustil izvabiti. Časa in denarja se mu je škoda zdelo. Zato ga je apostolski vikar poklical na lažje mesto v svojo bližino. V predmestju Hankowa, Čjaokow imenovanem, mu je izročil v oskrbo razne dobrodelne zavode, obenem naj bi pa po možnosti v dotičnem okolišu malo misijonaril. A si ni dal miru, ko je videl toliko hvaležnega dela okrog sebe. Kmalu je prevzel dva nova misijona, da jima izleči od komunistov zadane rane: Švej-

can v predmestju Hankowa in Šinkow kakih 50 km izven mesta. Ker se nam je prav takrat končno le posrečilo mu poslati precejšnjo misijonsko podporo iz domovine, ki se je bila v vojnem času nabrala, je celo mislil začeti s samostojnim slovenskim misijonom. Žal, da zanj v domovini ni našel zaželjenega odmeva.

V zarji njegove misijonske tridesetletnice pa so prihrule nadenj težke poskušnje. Najprej mu je velikanska povodenj razdejala procvitajoči misijon. Njegova osrednja postaja Čjaokow je bila razdejana. Papanska hiralnica s 500 ubožci, kjer je imel tako hvaležno misijonsko polje, saj jih je 600 pridobil za sv. vero, je postala žrtev valov. Podružni misijon Šinkow je bil večidel razrušen. Nekoliko manj druga podružnica Švejcian. To nesrečo in obup ljudstva so pa izrabili še komunisti, ki jih je prej vladno vojaštvo že ukrotilo in pognalo nazaj. Znova so začeli kot nadležni in nagnusni ščurki lezti na dan in ogrožati mir. A P. Baptista vse to ni strlo. Ko so bile planjave okrog Hankowa še eno samo jezero, je že zasedel čoln in odveslal proti podružnici Šinkow, da obišče svoje obupane kristjane, čimprej vsaj za silo popravi narejeno škodo in ctvori službo božjo z misijonsko šolo.

Oborožen s potrebnimi sredstvi in delavstvom se je 21. sept. 1931 z ladjico odpeljal tja, da začne s popravili. Ni se strašil komunistične nevarnosti, dasi je na poti naletel na znamenja njih ponovnega divjanja. Ob obrežju, (menda veletoka Jancečana) je družba naletela na njih mrtvo žrtev, ki jo je voda naplavila. Imela je na hrbtu zvezane roke. Bil je neki izropan in umorjen trgovec. Videla je tudi družbo sto mladih čolnarjev, ki so jih vladni varnostni organi kot komunistične pristaše tirali na varno. Vendar se topot njemu in njegovi družbi nič hudega zgodilo. V 14. dneh je bila misijonska postaja za prvo silo popravljena, da je bila mogla začeti s službo božjo in šolo.

Tako je oktobra že mogel začeti z roženven-sko pobožnostjo, ki je bila obupanim vernikom v veliko tolažbo. A na pohodu je bila še hujša preskušnja. Na dan sv. Frančiška 4. okt., bila je ravno nedelja, je s svojimi kristjani še slovesno praznoval god svojega redovnega patrona. Drugo jutro se je nameraval vrniti na svojo osrednjo postajo Čjaokow, kjer ga je čakalo mnogo dela. Ko se zjutraj okrog 3 zbudi, čuje iz dalje zamolkle streljaje, ki so postajali vedno glasnejši. Ob 7. je pristopil k altarju. Otroci in ostali verniki so med sv. mašo molili rožni venec. Naenkrat pa, tik pred zavživanjem, glasna molitev po cerkvi umolkne. Vrišč nastane kot bi

bil ogenj. Otroci zginejo pod klopi, starejši hite zapirati cerkvena vrata. Misijonar brez razburjenja dalje mašuje. Po sv. maši vpraša, kaj je bilo. Pa mu povedo, da so komunisti napadli mesto in da drve mimo misijonske postaje za svojim plenom.

Ko je šla nevarnost trenutno mimo, so se verni hitro razpršili na svoje domove in poiskali najvarnejša skrivališča. Tudi misijonarju so prigovarjali, naj se skrije, česar pa ni hotel storiti, ker je smatral to za nevarnejše. Hitro pospravi mašno opravo z altarja, se umakne v svojo misijonsko hišo in med molitvijo čaka, kaj pride. Že je mislil, da so misijonsko postajo zgrešili, kar se pojavi na vratih vodja komunističnih roparjev z revolverjem v roki, spremljan od dveh oboroženih vojakov. Najprej preiščejo vso misijonsko hišo. Nato ukaže poveljnik misijonarju naj jim sledi. Le svojo popotno torbico je še dal nase, vtaknil vanjo brevir in šel z njimi. Pridružili so mu še misijonskega učitelja Pavla Wang. Bila sta ujetnika komunističnih roparjev, njuna usoda v njih rokah.

A oni so hoteli izrabiti svojo zmago. Naša dva ujetnika so izročili v varstvo drugih vojakov, sami pa so nadaljevali svoj roparski pohod. Ko so se s svojim plenom, ki jih je stal enega mrtvega, zopet zbrali in to žrtev s seboj vzeli, sta naša ujetnika stopila pred poveljnika in ga prosila naj ju spusti na svobodo. Učitelju Wangu je prošnjo uslišal, ne pa misijonarju. Njega je ukazal zvezati. Takoj je pristopil vojak, ga zgrabil z obeh rokama in mu hotel odvzeti zgornjo obleko. To mu je poveljnik zabranil. Le levo roko mu je ovil z vrvjo, nakar so ga začeli vojaki porivati pred seboj proti reki, kjer so čakali pripravljeni čolni. Bilo jih je okrog 50 za 200 mož broječo četo. A le 60 je bilo oboroženih. V naglici so zasedli čolne s svojim plenom, ker so se bali, da bi jim vladni vojaki ne prekrizali računov. Zaveslali so v noč. Drugo jutro jim je padel v roke še večji plen. Pred mestom so naleteli na okrog 80 tovornih čolnov, natrpanih z raznim blagom. Čolnarji so mislili, da so vladne čete zmagale in hoteli zjutraj s svojim tovorom nadaljevati svojo pot v Šinkow. A zmagali so roparji in se polastili vsega tega zanje tako dragocenega tovorja, v vrednosti približno \$50.000. Tri ure pozneje jim je priplaval naproti še drug dragocen plen, neki potniški parnik. Opogumljeni po dotedanjih vseh so sklenili, se tudi tega polastiti. Ker so se bali, da so na njem vladni vojaki, so se dobro pripravili na napad. Kmalu so bili njegovi gospodarji. Vladnih vojakov na njem sicer niso našli, pač pa štiri državne uradnike. Te so dru-

gi dan, potem ko so ostale potnike temeljito izropali in izpustili, kratkomalo obglavili, obrnili parnik in odplovili ž njim proti svojemu taborišču.

Za našega ujetnika ni bilo na parniku prostora. Spravili so ga v posebni čoln, v katerem so mu na dnu malo postlali in mu pridelili močnega "angela variha". Ker je bila sledeča noč mrzličasta, sta oba zlezla pod isto odejo. No pa ta njegov "angel varih" še ni bil najslabši med njimi. Se je še dokaj dostojno vedel napram njemu in mu na večer prvega dne še malo večerje priskrbel, ker ni cel dan nič vžil. Okrog poldne drugega dne so dospeli na cilj, v roparski tabor. Bil je to mali trg Hventi v okraju Hančvan, kakih 120 km vodne poti oddaljen od Hankowa.

Dasi P. Baptist ni vedel, kaj bo naslednjo uro ž njim, ni mislil nase in na svojo usodo, ampak na te zgubljene duše. Po prihodu so ga takoj odvedli na glavni urad k zaslišanju. Spraševali so ga odkod je in kako dolgo je že na Kitajskem. Potem se je vnela med njimi in njim prava debata o komunizmu. Oni so razlagali in povzdigovali svoj rdeči evangelij, on pa njim Kristusovega. Mestoma je ta debata postala že vroča. Oni so trdili, da ne verujejo v Boga ne v posmrtnost duše, on jim je pa naravnost rekel: "Vaše nevere je kriva vaša prevelika nevednost in pokvarjena vest. Zadnji čas je, da se spreobrnete!"

Najbrž bi mu bili temeljito zamašili usta, ali s svincem ali z nožem, ko bi ne bili gojili upanje, da bodo živega vnovčili za lepo šumo dolarjev. Zato so ga vtaknili v neko podstrešno sobico, če se sme tako imenovati, kajpada dobro zastražena. Za posteljo mu je služila bambusova klop. A so mu dali tudi nekaj odeje, da mu ni bilo prehudu mraz. Kljub temu se je ujetnik zelo prehladil, ker je moral ponoči s stražnikom deliti skromno odejo. Obstojala je nevarnost pljučnice. Edina dobrota zanj je bila, da je skozi strešno okence dobival toliko svetlobe, da je mogel duhovske molitve opravljati. Seveda so si ga med molitvijo komunisti temeljito privoščili.

Bil pa je med njimi tudi eden, ki prav za prav ni spadal v njih družbo. Nekega dne mu je skrivaj prinesel lep kovinast križ, ki so ga njegovi tovariši kdo ve kje ukradli. Morda mu je to ljubav izkazal tudi iz dobičkaželnosti, da bi dobil kak dolar. P. Baptist mu je rad dal en srebrn dolar. V tem križu je poslej iskal tolažbe in moči. Po rešitvi ga je kot drag spomin vzel s seboj, ker je Mariji Pomagaj na Brezjah obljubil, da ga bo njej poslal v zahvalo, ako ga reši ujetništva.

V tej podstrešni sobici je prebil nekako en teden. Tu je 17. okt. obhajal svojo tridesetletnico kot misijonar. Prav ta dan pred 30. leti, je

bil v Rimu podpisan njegov dekret za kitajske misijone. Vse te dni so roparji prihajali k njemu in silili vanj, naj piše misijonskemu predstojništvu, da jim pošlje \$30.000 v gotovini in za \$20.000 streliva in drugih potrebščin, nakar bo takoj prost. On jim je pa kar naravnost povedal, da je ta zahteva presmešna. Kje naj ubogi misijon dobi tako vsoto. Če vstrajajo pri tem, naj naredijo ž njim kar hočejo. Nato so šli doli na \$10.000. Pa tudi o tem ni hotel misijonar nič slišati. Končno so se pobotali za \$1000. Za te je bil pripravljen prositi misijonsko upravo.

Po tem barantanju za njegovo življenje se je oglasil apostolskemu vikarju in ga prosil za odkupnino. Apostolski vikar, ki dotlej ni ničesar vedel o njegovi usodi, je bil kajpada takoj pripravljen položiti zahtevano vsoto. Za posredovavca je določil gorečega kristjana Pavla Liao. Obenem je odredil, naj misijonarji mašujejo za njegovo srečno rešitev, verni pa opravljajo skupne in zasebne molitve. Posredovavec je prvič prišel v roparsko taborišče brez denarja, samo na poizvedovanje, da bi denar ne bil zgubljen. Ko je prišel drugič z denarjem, ga pa roparji niso hoteli sprejeti, češ, da naj jim mesto denarja prinese razne druge potrebščine. Tako se je njegovo ujetništvo na 70 dni zavleklo.

(Dalje prih.)

Vrag se je moral zadovoljiti s kapelo

Pregovor pravi, da kjer ima Bog cerkev, hoče vrag imeti vsaj skromno kapelo. Ni prazen ta pregovor. Seveda bi vrag imel rajši, ko bi bilo narobe. A če ni drugače, se tudi s kapelo zadovolji. A po človeško mišljeno in govorjeno, ga je moralo precej črvičiti, ko je pred kratkim na Češkem, kjer je mislil, da ga čaka katedrala, našel le neznatno kapelico. Češki katoličani so imeli skoro istočasno z ljubljanskim evharističnim kongresom svoj narodni katoliški shod. Sv. očeta je na njem kot legat zastopal pariški kardinal Verdier. Okrog pol milijona udeležencev je privrelo v zlato Prago. Vragovo armado, ateiste je kajpada to bolelo. Da se malo potolaži, je oklicala kmalu za katoliškim shodom ateistični kongres istotam. Na vse bobnanje se je odzvalo kakih 30—40.000 svobodomiselcev in brezbožnikov z vseh vetrov. Ko so paradirali po mestu jih je ljudstvo brezbrizno, da pomilovaje gledalo, češ, mi smo bili pred kratkim priča nekaj veličastnejšega.

OVČICA KRISTUSOVA

P. Salezij

(Nadaljevanje)

NJEN ZADNJI VELIKI TEDEN

BOLEZEN Marije Padovanske je neizprosno nadaljevala svoj razdirajoči posel. Njena žrtev, nežna cvetka, je začela kloniti in veneti. Ko se je pa za nekaj trenutkov čez dan osvežila in vstala, je bila radi nje cela hiša polna toplote in živahnosti. Marija sama je bila sedaj že popolnoma udana v boljo božjo, tako da ji je bilo vseeno, ali je zdrava ali bolna. Vendar je bila hvaležna Gospodu za navidežno izboljšanje svojega stanja, kakor tudi za vsako drugo prejeto dobrotu. Kljub temu pa je večkrat izrazila svojo pripravljenost na trpljenje z besedami: "Vedi, ljubi Jezus, da sem tvoja majhna žrtvica, ki bi rada rešila toliko duš."

In krize so si res sledile druga drugi. Njeno življenje je bilo nekako valovanje, v katerega globini je dozorevala za nebesa. Zlasti hudo jo je prijelo na veliki petek, zadnji tukaj na zemlji. Spominjamo se še, da je bila rojena na veliki petek in da je Gospodovo trpljenje velikega petka okušala v precejšnji meri skozi daljšo dobo svojega nedolgega življenja. Gospod jo je hotel storiti še deležno svoje smrtne stiske na križu in to vprav na njen zadnji veliki petek. Na duši in na telesu je neizrečeno trpela. Njene misli so bile zbegane in srce ji je napolnjevala kot svinec težka notranja bol, ki ji pa ni mogla dati pravega izraza. Ko je hotela mami potožiti o tej svoji boli, ji je beseda zastala v grlu. Mučila jo je nepopisna tesnoba, radi katere so ji solze kar drčale iz oči... Pogled na njen obraz je vsakemu dovolj povedal, koliko je morala trpeti. "O Jezus, naj gre ta kelih mimo nje," je iskreno prosila njena mama. Tudi njen duhovni voditelj ji je stal v tej težki uri ob strani ter jo tolažil. Govoril ji je o Jezusu in njegovi nebeški Materi, o njej sami, njegovi mali žrtvici, ki bo s svojim udanim trpljenjem rešila toliko in toliko duš... In Marija je razumela. Njene oči so oživele in se z vso milino zaokrenile proti Jezusu. Senca žalosti se je razblinila in sončna jasnina se je bila počasi zopet povrnila, v njeno preizkušeno srce. Proti večeru se ji je stanje začelo obračati na bolje, tako da je svoje domače razveselila z neprisljnim

nasmehom. V tem smehljaju se je zrcalila nedopovedljiva sladkost, kateri se je pridružila še globoka hvaležnost nasproti domačim. Le-ti so prekipevali v neizmerni radosti, zakaj njihova ljubljena se je povrnila k življenju ravno tedaj, ko so vsi mislili, da jo bodo za zmirom izgubili. Zato je himna prisrčne zahvale privrela iz njihovih prsi.

Velikonočni prazniki so bili tukaj. Z vse večjim razumevanjem jih je obhajala Marija letos, ker se je bila nanje pripravila z velikopetkovim trpljenjem in zapuščenostjo. Njeno obličje je zadobivalo izraz poveljane služabnice božje. Vse, kar je nepopolnega, je izginjalo, med tem pa se je vedno bolj razvnel v njej ogenj žrtvovanja se ljubezni. Hotela je biti živo zadostilo za žalitve, ki se dan za dnem godijo presvetemu Srcu Jezusovemu. Pod uplivom tega presrečnega duhovnega razpoloženja je rastla v njenem srcu orjaška moč, s katero je postajala indiferentna do vsega, kar jo je doletelo. Z vsem je bila zadovoljna. Za najmanjšo uslugo je bila iz srca hvaležna.

Ko je bila nekega dne mama opazila, da njena hčerka nekako turobno gleda v svet, je s svojim robcem zamahnila preko njenega čela ter dejala: "Pregnati moramo stran to senco." "Kaj, senco?" odvrne smeje Marija. "Nikar, mama, zakaj v moji notranjosti sije vedno sonce."

Če se je kedaj pokazala njena zapovedajoča narava iz mladosti, jo je vsakokrat omilila z opravičujočo se prijaznostjo. Neka oseba jo je obiskala ter pripomnila, ko je videla lepo okrašen oltarček v njeni sobici: "Kdo pa je bil tisti, ki je spremenil tvojo majhno sobico v malo kapelico?" Precej je odgovorila: "Kdo pa zapoveduje tukaj; to je vendar moja sobica!" Toda, že naslednji trenutek je prišla k sebi ter dejala toplo: "Izredno me veseli videti Jezusa in Marijo tako sredi cvetlic."

Ob drugi priliki jo je skušal neki duhovnik ter je rekel: "Pravijo, da nas Gospod zato tepe, ker nas ljubi in na nas misli; kaj ko bi za nekaj časa pozabil na nas in bi tebe ozdravil?" Marija je kar najbolj resno uprla svoje oči v duhovnika ter ga zavrnila: "Kaj, vi tako govorite!" — Če je kedaj v njeni navzočnosti bil govor o kaki osebi in se ni odlikoval ravno v ljubezni, ni odprla svojih ust, ampak je, če se je dalo, pogovor napeljala na kaj drugega. Včasih je pa tudi rezko posegla vmes z opazko: "Dovolj je sedaj tega."

Popolnoma se je zavedala svojega težkega stanja. Vendar se radi tega ni prav nič vznemirjala; saj ji je bila smrt le prehod iz tega minljivega življenja v neskončno večnost. Kratko trpljenje, iz ljubezni božji prestano, bo zaslužilo gle-

danje samega Boga, iz obličja do obličja. In barka njenega življenja se je naglo bližala k temu cilju ...

SAMO ŠE PAR ZAMAHOV Z VESLOM ...

Prišel je krasni mesec majnik. Razume se, da zadnji v njenem življenju. Koj v začetku meseca junija je že odhitela k svojemu nebeškemu Ženinu po plačilo. Kar najlepše je zopet preživela Marijin mesec ter je svoji nebeški Materi spletala venec iz rož. Prav različne so bile te rože, zakaj njeno trpljenje je bilo večkrat zelo hudo, zlasti še tedaj, kadar ponoči ni mogla spati. Mučila jo je neznosna vročina in komaj je dihala, če jo je prijel napad. In ti napadi so bili vedno bolj pogosti. Ob jutrih je navadno ob misli na Gospodov prihod zadobila novo korajžo in odpornost. Ogrnjena z belim pajčolanom je v sveti zbranosti čakala najsvetejšega trenutka. Mama ji je brala iz knjige ali pa je na pamet recitirala primerne molitve. Marija jim je z vso dušo sledila. Sicer pa je bilo njeno vdano trpljenje najlepša priprava za sv. obhajilo. Meseca majnika je še posebej hotela posnemati prebleženo Devico Marijo ter je želela biti čista, kakor ona in tako dobra, kakor ona ... Father se je včasih zakasnil, ker je moral spovedovati in Marija je precej uganila, zakaj ga še ni. S tem večjo ljubeznijo je pozdravila svojega Jezusa, ko je slednjič prišel k njej. Če jo je Father potem vprašal, kako je preživela noč, se je glasil navadno odgovor: Zelo dobro! In vendar ji je bilo včasih nad vse hudo in mučno skozi celo dolgo noč. Ker je trpela z Gospodom, je bilo lažje in znosnejše. Duhovni voditelj je po sv. obhajilu ostajal pri njej za nekaj časa ter ji govoril o vzvišenosti in lepoti njenega poslanstva. "Več dobrega zamoreš storiti, kakor kak pridigar. S tem, da Gospodu daruješ svoje vsakdanje trpljenje, pridobiš mnogo izgubljenih duš. Tvoja duša sama je pa bolj bela, kakor pajčolan, ki ga nosiš. Kadar pride Jezus v Tvoje srce, si živa mala monštranca svojega Boga ..." Marija je bila vsa vzneta nad takimi besedami. Prav iz srca se je zahvalila Gospodu, rekoč: "Vse, prav vse, je prišlo iz tvojih rok; in če nas ti, dobri Jezus, za kaj poplaščaš, nas pravzaprav poplaščaš za svoje darove." Nobenega znamenja samozavesti ni bilo več opaziti na njej.

Father jo je nekoč vprašal, če je zadovoljna, da mora toliko trpeti. Pa je napisala v svoj dnevnik: "Rada storim vse, kar prija Gospodu. Delati po volji božji pomeni: biti v neprestani zvezi z njim ... Nič ni lažjega, kakor storiti vselej in povsod voljo božjo. Drugega ni treba pri

tem, kakor da se predamo popolnoma Jezusovemu vodstvu, potem pa pustimo, da on dela z nami, kar hoče. Tako se porazgubijo vse naše dnevne skrbi in vsako naše opravilo je čisto priprosto ... Ni zadosti reči: fiat — zgodi se po tvoji volji, temuč dodati moramo tudi svojo zahvalo. Hvaležni moramo biti Gospodu, ker nas obiskuje, ker nas ljubi, ker nas hoče v svoji bližini in ker nas je izbral za to, da kaj trpimo v njegov namen. Našo zadovoljnost naj izrazi smehljaj na naših ustnicah."

Prve dni meseca majnika so ji pisali otroci nekega mesta ter jo prosili, naj moli zanje, da bi vredno prejeli prvo sv. obhajilo. Marija jim je zelo rada obljubila svojo pomoč. "Ta zveza duš v Jezusu je tako lepa," je rekla, obenem pa je molila in trpela iz tega namena, da bi Jezus blagoslovil tiste malčke, ki so se ji priporočili v molitev. Dasiravno jih ni poznala, so ji bili dragi. Na dan njihovega sv. obhajila je pisala: "Moji dragi mali prijatelji v Jezusu! Rada sem molila in še molim k Jezusu za Vas, kakor ste želeli. Naj bi Vas On, prišedši v Vaše srce, napolnil z blagoslovom. Naj bi tudi sprejel v svojo trajno posest Vaše duše, da bi od tega dneva naprej živeli le z njim in za njega. Veselim se z Vami, ko se radujete v svojem Bogu in ko se pogovarjate s svojim božjim Gostom. Zmolite kako molitvico tudi zame, za malo Marijo od Jezusa."

Ista topla čustva junaške udanosti je izrazila v dveh pismih, ki ju je z velikim naporom napisala. Bili sta to njeni zadnji pismi. Prvo je bilo naslovljeno na njenega brata Petra, drugo pa na duhovnega voditelja, Fathra Spilimberga. V pismu na svojega voditelja je med drugim zlasti povdarila veliko srečo, ker jo Gospod tolikokrat obišče na njenem domu. In res, meseca majnika je devetnajstkrat prejela sv. obhajilo. Vsakokrat je Gospoda pozdravila z iskreno ljubeznijo ter se mu znova darovala kot spravna žrtev za grešnike. Ponavljala je: "O Jezus, stiskaj me, kolikor ti drago! ... Daj, križaj me! Svoje roke razpenjam v ta namen ter ti hkrati darujem vse, kar imam; v povračilo pa mi daj dušo ..." Kakor ji je zatrdil njen duhovni voditelj, je njena molitev bila uspešna ter se je radi njene žrtvujoče se ljubezni duša za dušo vrnila k ljubečemu božjemu Srcu.

Skozi celo noč je stiskala križ k svojim prsim in ko ga je nekoč zgubila in ga ni mogla najti, ji je mama prihitela na pomoč. Komaj ga je našla in ji ga izročila, že ga je pritisnila k svojim ustnicam in ga prisrčno poljubila ... "Danes sem misijonarka", je ponavljala včasih svoji mami. S tem ji je hotela povedati, da je trpljenje tistega

dneva darovala poganskim misijonom... Služabnica, ki je dvajset let služila v njihovi hiši, ji je razodela žalostno novico, da je zgubila malega nečaka, ki je bil šele dve leti star. Marija jo je potolažila, češ, da je sedaj angelček v nebesih, obenem pa ji priporočila, naj kupi ubogega poganškega otroka in naj mu da ime svojega nečaka. Tako da bo najboljše ohranila njegov spomin. Seveda je služabnica rada storila po Marijinem nasvetu.

* * *

Če se morebiti zdi komu dolgočasno, ker se vedno znova ponavlja udanost Marije Padovanske v voljo božjo in njena junaška pripravljenost za trpljenje, naj pomisli, da je ravno v tem ponavljanju veličina te izvoljene deklice. Storiti dobro delo enkrat in potrpeti samo parkrat, to še ni čednostno. Čednost zahteva nekaj več. Zahteva stalnost v dobrem. Ne samo parkrat se treba izkazati potrpežljivega, ponižnega, prijaznega, ampak vsakokrat in ob vsaki priliki. Ne samo v zdravju, ampak zlasti še v bolezni, ko je posebno težko. Premagati stalno vse ovire na potu lepega življenja, to je junaško, vredno priznanja in svetniške gloriole. To je po posebni milosti božji zmogla Marija Padovanska, zato jo moramo prištevati med izredne prikazni v sveti Cerkvi in ob njenem zgledu se moramo tudi mi naučiti za večnostne ideale... (Dalje sledi)

VELIKA SLOVESNOST NA AMERIŠKI VRHNIKI

P. Bernard O.F.M.

JAZ siromak sem bil trdno prepričan, da letošnje poletje niso na vsem svetu nikjer drugje cerkve "fiksaki" kot samo pri nas na Willardu. Sem mislil, da če mi Willardčani v roke pljunemo, ves svet obstane in gleda, kaj se bo skuhalo iz našega "fiksanja".

Ko sem pa nehal biti en kos Willardčana, sem šel na božjo pot v Lemont, in sicer prav na tisto nedeljo, ko so bili tam romarji iz So. Chicage in iz Waukegana. Takrat sem se sešel z nekaterimi Morostarji in Pograjci in Coklarji iz Waukegana in so mi tole povedali: Če še kedaj pridete v Waukegan, ne boste več poznali naše cerkve...

Takrat so se mi torej odprle oči in sem uganil, da niso samo Willardčani cerkve fiksali. Razume se, da sem postal zelo radoveden, kaj so naredili v Waukeganu. Takrat še nisem mislil, da me bo nekaj tednov pozneje doletela čast, imeti

slavnostni govor o priliki blagoslovitve "prefiksane" cerkve.

Blagoslovitev se je vršila v nedeljo 1. septembra, katero je izvršil Rev. Plevnik iz Jolieta, ker je on ustanovitelj župnije Matere božje. Okoli in okoli cerkva smo marširali in g. Plevnik je vse blagoslovil, kar je zadel njegov ašpergil. Opazil sem pa, da se je izognil turnu, čeprav ni nobena reč pri cerkvi tako nove kot ravno turn. Najbrž je bil hud, da so Waukegančani njegov turn "stavšali" in mu dali novo obliko. Pa je že tako, vsaka reč je samo nekaj časa dobra in lepa.

Po blagoslovitvi je bila velika maša, ki jo je pel sedanji župnik Fr. Butala. Vsa fara se je ob tej priliki zahvalila Bogu za blagoslov, ki ga je dal njihovemu delu. In še zanaprej so se lepo priporočili za naklonjenost.

Po slovesni službi božji se je pa razvila veličastna zunanja slovesnost. Taka parada se je pričela od cerkve v Foss Park, da smo kar gledali. Kdo ve, kaj je vse bilo v paradi. Videli smo "Sharvin Post Drum corps", oddelek otroških vozičkov, bicikliste, flotiljo Marijine družbe, "St. Mary's Training School Band", dolgo vrsto šolskih otrok, celo armado raznih društev z zastavami. Razume se, da je svet gledal in občudoval z odprtimi usti.

Popoldanski program se je vršil v Foss Parku tik ob valovih Michiganskega jezera. Prav živahno razpoloženje je vladalo vsepovsod, samo vreme ni bilo najprimernejše. Dež je sicer prizanašal, čeprav so včasih oblaki precej temno pogledali na nas. Toplote pa ni hotelo biti. Vseeno so ljudje vztrajali, če do večera, ne vem povedati, ker jaz sem večerjal že za svojo mizo v Lemontu.

Kaj vse je bilo na programu, ne morem natančno povedati. Jaz sem se bolj zanimal za ljudi kot za reči. Z nekaterimi Dobrovčani — posebno z dvema Hrušovkama — pa tudi s Katarinčani in Pograjci smo pretresli vso zgodovino od Utika mimo Ravnika tja gori do Grmade in še čez. (Samo Zakopajek in Požarnke smo izpustili, ker tiste do dna pretresemo takole vsako leto enkrat pri Guglovih gospodih v Minnesoti.) Mi smo ob tej priliki takorekoč praznovali stoletnico hrušovske "nove" cerkve sv. Jurija. Pa kaj vi drugi bravci veste, kje sta Hrušova in njen Sv. Jurij!

Od vsega popoldanskega programa sem si najbolj zapomnil tisti štant, ki smo pri njem igrali Bingo. Dvakrat so prišle moje številke. Čast jim, namreč številkam. Dobitek je bil pa tak, da je vsakdo gledal za menoj, ko sem ga nesel v Lemont.

Kadar bo spet kaj "pofiksane" v Waukeganu, me pa spet povabite!

IZ KRALJESTVA LUČI IN TEME

P. Hugo.

BERAŠKA BRATOVŠČINA

Da, tudi berači imajo svojo bratovščino, seveda brez odpustkov. In celo svoje glasilo imajo. In to v bogati, tako ponosni Franciji. V Parizu izhaja. V njem najdeč vse težnje in težave, za katerimi stremljivi in s katerimi se bore moderni, organizirani berači. Pa tudi vse njih zvižaje, ki se jih članstvo za olajšanje žepov dobrih ljudi poslužuje. Kdor je glede tega kak izvirni način zamislil, ima čast priti v to glasilo. Tablice na prsih z napisom: Gluhonem ali: Od staršev zavrnjen, to so že prevsakdanje potegavščine usmiljenih src. Ampak oni nemški berač, ki je izobesil tablico z napisom: Sprejemam miloščino samo od tistih, ki so arijskega plemena, je pa že zaslužil, da ga ovekovečijo v svojem glasilu. Prav tako oni, ki svojo obrt takole ali podobno oglašajo: "Prodajam svoj prostor pred to in to cerkvijo. Obiskujejo jo samo premožni sloji. Dnevni dohodek 25 frankov." Ali: "Prodajam svoje mesto pred malomestno cerkvijo. Vsaka resna ponudba dobrodošla." Itd. Gotovo naši ameriški berači niso manj prefrigani, četudi morda še ne tako organizirani. Krščansko delo usmiljenja je beračem miloščino deliti. A danes je treba pri tem velike previdnosti. Mnogi, ki se jim ne ljubi delati, imajo od beračenja lepši dnevni zaslužek kot tisti, ki ga v svoji dobrosrčnosti z njimi delijo. Leno bo podpirati pa ni delo krščanskega usmiljenja.

LIGA PROTI PREKLINJEVANJU

Pred 13 leti je bila taka liga v Italiji ustanovljena. Da je bila potrebna, vsak ve. Kajti Italijani so znani kot preklinjevalci najgrše vrste. V čast Mussoliniju je treba priznati, da je sklenil ta madež zbrisati s svojega naroda. Prizadevanja te lige, ki že del časa obstoji, je tudi s svojimi odredbami podprl. Kot ve poročati vatikanski list "Osservatore Romano", je ta liga dosegla lepe vspehe. Še večje kot je prvotno nameravala. Odvadila je narod ne samo tistega grdega preklinjevanja Boga, Marije in svetnikov, ampak tudi umazanega govorjenja in raznih prostaških izrazov, ki so mu bili prej vsakdanja zabava medsebojnega občejanja. Vspodbujeno po teh lepih vspehih je rumunsko poslaništvo pri sv.

stolici oz. njegov duhovni svetovavec zaprosila za pravila te lige, da jo tudi v Rumuniji vpelje. In še marsikje bi bila potrebna, ne najnazadnje pri Slovencih, zlasti v vojni dobi. Kar so Italijani zavrgli, se je med našo mladino v domovini razpaslo. Še svetovni sloves Marijinega naroda naj nam ti podivjanci vzamejo, pa nam bodo ostale samo še kranjske klobase, po katerih nas bo svet poznal.

TUDI ZA FRAMASONE JE PRIŠLA URA

Dolgo so ti volkovi v ovčjih oblačilih, ščiteni po mogoteh tega sveta, nemoteno vršili svoje krtovo delo proti Cerkvi in državi. Koliko krivic in krvi imajo na vesti, bi vedeli povedati le njih tajni arhivi, ki bodo pa težko komu na vpogled. Končno je prišla tudi ura zanje. Države so jim začele stopati na prste, večinoma s političnega, deloma tudi z verskega stališča. Najprej jih je Mussolini pritisnil ob steno, ker ni hotel imeti nikakega nevidnega gospodarja nad seboj. Sledila je boljševiška Rusija, kar se na prvi pogled malo čudno zdi. Ona vidi v njih pač le političnega sošraznika. V boju proti Cerkvi so si bratje. Zadnje čase pa sta jim nazijska Nemčija in katoliška Portugalska, vsaka s svojega stališča, temeljito zavili vrat. Gil Roblesova Španija komaj čaka, da pomete z njimi. Tudi njih osrednja trdnjava v Franciji se je ob priliki znanega Stavinskyjevega škandala zamajala, a zopet umirila. Dokler ta ne pade, o kakem smrtnem udaru po njih seveda ne more biti govora. Tam okrog njih matice "Velikega Orienta" se zdaj zbirajo njegovi najvišji poglavarji celega sveta in snujejo načrte, kako bi si zgubljene postojanke zopet osvojili. Upamo pa, da so tudi tej trdnjavi škodi dnevi, če že ne ure.

MOHAMEDANSKA NEVARNOST

Dejali so, da je svetovna vojska zadala mohamedanizmu smrtni udarec. A so se zelo zmotili v teh računih. Mohamedanizem je danes močnejši, kot je bil pred vojno. Za to se ima zahvaliti politično pomlajeni in modernizirani Turčiji. Ona je postala gonilna sila svetovnega mohamedanskega pokreta, ki je na zmagovitem pohodu, ne samo po svoji prvotni domovini, na bližnjem vzhodu, zlasti Afriki, ampak tudi po daljnem vzhodu Kitajski in Japonski. V svojih afriških misijonih žanje mnogo lepše vspehe kot katoliški misijoni. V zahodni Afriki je n. pr. že 12 milijonov mohamedanov, a kvečjemu en milijon katoličanov. V celi Afriki je več kot 34% mohamedanov in le ne-

kaj nad 2% katoličanov. Posebno živahno so njih misijonarji na Kitajskem in Japonskem na delu. Na Kitajskem imajo 116 svojih ljudskih, 62 srednjih in 8 višjih šol, ki so vse gnezda njih nadaljnega razmaha. Tudi, na Japonskem imajo že svojo misijonsko centralo, ki je nedavno tega deželo osrečila z japonsko prestavo korana. V Aziji je mohamedanizem že danes zajel nad 18% vsega prebivavstva, med tem ko je katoličanov le poldrugi procent. Vseh mohamedanov je danes 250 milijonov, ki pa hitro naraščajo, tako vsled številnih rojstev, kot potom njih misijonov in propagande. Že danes lahko govorimo o nevarnosti mohamedanizma, s političnega in verskega stališča.

DRŽAVNA MAMICA

Če je najvišja eksekutivna glava v državi oče svojih podložnih, je njegova žena njih mamica. V modernih državah se često ne eden ne drugi ne zaveda tega zvanja. So pa častne izjeme. Ena izmed redkih sta avstrijski kancler Schuschnig in njegova pred kratkim tragično umrla soproga Herma. Kot globokoverna tirolska plebejka se je ona kot deželna mati vedno zavedala, da je njen apostolat ne samo skrbeti za lastne otroke, ki jim je dala življenje, ampak tudi za one, ki so ji bili kot deželni materi v skrb izročeni. Po njeni nenadni smrti se je zvedelo, da je tisočem materinsko otirala solze. Vodila je lastno skrbstvo za uboge, zlasti za otroke. Dnevno je prejemale od 100—200 pisem, ki jih je osebno prebrala in pripisavala odredbe za pomoč. Za božič je 6000 revnih otrok popolnoma oblekla, ter 40.000 pri premožnejših družinah poskrbela za lepe božične praznike. Nadalje je 5000 revnim zakoncem z blagom in denarjem priskočila na pomoč. Stotinam je preskrbela delo in zaslužek. Vse to njeno dobrodelje izkazuje posebni kataster, zapisnik, ki so ga po njeni smrti našli. Koliko je pa dala njena desnica, ne da bi levica vedela, je le Bogu znano. Ni čuda, če je njena tragična smrt vso deželo zagrnila v žalost. Takrat se je šele zavedla, da je zgubila mater.

VERA ABESINSKEGA CESARJA

Vladajoči abesinski cesar Haile Selassie I., katerega družinsko ime je Ras Tafari, je praktičen kristjan, a ne katoličan. Pač pa je bil vzgojen od katoliških misijonarjev, kot tudi njegov oče, Ras Makonnen. Ta ga je na smrtni postelji izročil v varstvo in vzgojo katoliškemu škofu-kapucinu Jeroseau. Škof mu je za dejanskega varuha in vzgojitelja določil misijonarja domačina, Rev. Abba Samuela. Ta mu je na nekem

jezeru, ko se je ladjica prevrnila, rešil življenje, med tem ko je sam vtonil. Iz hvaležnosti do svojih vzgojiteljev in rešiteljev, je bil cesar katoliškim misijonom vedno zelo naklonjen. Branil jih je pred mohamedani in shizmatiki, jim naklanjal bogate podpore in jim dajal na razpolago obširna zelišča v njim misijonske svrhe. Radi te naklonjenosti katoličanom njegovo ljudstvo misli, da je tudi sam katoličan. Imenuje ga katoliškega vladarja. "Vrgli smo s prestola mohamedanca," pravijo, "in posadili nanj katoličana!" Ko je l. 1924 potoval po Evropi, se je v Rimu poklonil tudi papežu, obiskal tamkajšnji etijopski kolegij pod vodstvom oo. kapucinov in šel celo na rojstni dom apostola Etijopije, poznejšega kardinala Massaia, iz kapucinskega reda, ki je bil velik osebni prijatelj njegovega očeta. Če se to prijateljstvo radi sedanjih vojnih homatij kako ne skali, katoliški misijoni v njegovem cesarstvu ne bodo trpeli.

POPLAČANA PRIJAZNOST

Miss Sadie Freaner je bila malone pol stoletja ženska frizerka v Denver, Colo. Kmalu spočetka svoje obrti je dobila imenitno klijentinjo, Mrs. Leno Allen Stoibner, večkratno milijonarko, ki ni bila več mlada, a je hotela, da jo Miss Frea-ner pomladi. Ta ji je pa eno resno, a zelo fino glede tega povedala. Mrs. Stoibner je pozneje imela še precej pisano življenje. Bila je trikrat poročena. Vedno je vjela kekega bogataša. Po mnogih razočaranjih pa se je zagrenjena nad celim svetom umaknila v zdaj tako slavno znano Streso. Tam je v svoji vili živela čisto samotarsko življenje. V dvajsetih letih, ki jih je preživela v tej rajski samoti, je imela dosti časa premišljevati one resne, a tako dobrohotne in prijazne besede, ki jih je pred polstoletjem čula iz ust svoje denverske frizerke Miss Frea-ner. In vse drugačen odmev so morale najti v njenem srcu kot takrat. Kajti v svojem testamentu je prijazni Miss Frea-ner volila \$10.000. Pač lepo plačana prijaznost!

ČASNIKAR SE SPREOBRNIL

Iz Tsinanfu, Kina sporočajo, da je tam prestopil v katoliško vero glavni urednik tednika "Kwanghwapo". Sledila mu je cela njegova družina in še dva pomožna urednika. Liu Ymin, tako je konvertitu ime, njegova žena in štirje otroci so bili skupaj krščeni. Zdaj je vse osobe imenovanega lista katoliško... Znjegovim spreobrnjenjem kitajska cerkev ni pridobila samo nekaj novih članov, ampak tudi novega tiskanega apostola svoje blagovesti, ki bo še marsikomu pripravil pot v njeno naročje.

SV. PAVEL -- APOSTOL NARODOV

Jože Jagodić

(Dalje)

PAVEL — SLUŽABNIK LJUDI

VMORJU velemesta izgine posamezen človek kakor nič. Ne govori se o njem in ne omenja se. Samo tu in tam, na tisoč korakov morda, vzbudi kaka osebnost zanimanje pasantov. Glava se okrene za njim. Pogled mu sledi. Znanec znanca nanj opozori. Ga morda celo pozdravi... — to je pač slaven mož, imeniten po rodu ali duhu, izjemen človek. Le tak je v velemestu upoštevan in imenovan.

Podoba velemesta je podoba splošne človekove usode. Od njega dni je že na milijarde Adamovih potomcev korakalo preko prizornice sveta, ljudi z načrti in dejanji. Kdo jih pozna, kdo še imenuje? Pokopani, pozabljeni so — ni jih več!

Le mala peščica človekovih otrok dela redko izjemo v splošnem pravilu. Takih ljudi, ki so imeli na sebi nekaj od zemeljskih veličin, gora, ali od luči nebeških višin, zvezda. Njih podoba, njih besede, njih dejanja so z bronastimi črtali zarisana v plošče zgodovine. Dvignjeni so preko meja časa in prostora. Živelijo bodo in delovali iz veka v vek.

To so izredni, sekularni ljudje, ki so, z izrednimi talenti obdarjeni, izvršili izredna dela, vtisnili sodobnosti nov pečat, speljali ljudi v nove tire.

Med temi izrednimi, nesmrtnimi velikani človeštva bo apostol narodov Pavel prišteván vedno k zvezdam prvega reda.

Gledali smo Pavla nesmrtnega kot Kristusovega učenca in kot svetnega misijonarja. Danes pa bomo videli Pavla velikega kot služabnika ljudi.

1. Mnogo se dandanes govori in piše o "psihologiji" pomembnih ljudi. Mnogo je prizadevanja, da bi se od tega, kar pada v oko, prodrlo, proniknilo v globočino človeške duše, ji prisluhnilo v tajnem nihanju in gibanju in tako izkonstruiralo iz tega resnično in verno podobo človeškega življenja. Pota k doumljenju človeške psihe pa so mnogoteri.

In ni najslabša tista, ki skuša bistvo človeka raziskati in spoznati po študiju njegovega razmerja do soljudi. Tudi tu velja beseda znanega pregovora: Povej mi, ne samo, s kom, ampak tudi,

kako z drugimi občuješ, in povem ti, kdo si. Zato bo vsekakor zanimivo, spoznati Pavlov odnos do soljudi.

2. V temelju je ta odnos dan že v odnosu Pavla do Gospoda.

Ogenj, ki žari samo iz Kristusa, mora biti tudi v tem z Mojstrom eno. In o Gospodu je zapisal učenec besedo: "Razodela se je dobrotljivost in ljudomilost Boga, našega Odrešenika" (Tit 3, 4). Kakor da je hotel zapisati: Kristus je učlovečenje humanitete. In o Gospodu je njegov služabnik zapisal besedo: Non sibi placuit — "Ni sebi godil — nikdar ni iskal samega sebe" (Rim 15, 3). Nič drugega ni hotel, kakor bratom se popolnoma darovati, se jim popolnoma predati. Bil je na svetu samo zaradi drugih. — Tako je stala podoba Gospodova nepremično pred duhom Pavlovim. Zato ne bi bil veliki služabnik Kristusa, če ne bi bil obenem veliki služabnik ljudi.

3. Služabnik ljudi! S tem je povedano vse v enem. V prvem listu do Korinčanov (9, 19) stoji večno klasično mesto: "Dasi sem od vseh neodvisen — torej svoj gospod! — sem se vsem uslužil. Tako sem Judom postal kakor Jud; njim, ki so pod postavo, kakor bi bil pod postavo; njim, ki so brez postave, kakor bi bil brez postave... slabotnim sem postal slaboten... vsem sem postal vse, da bi jih vsekako nekaj rešil. Vse pa delam zaradi evangelija..." Če bi nam bile znane samo te besede Pavlove, zaradi njih samih bi zaslužil, da bi bil nepozaben.

Že nekdanj in tudi dandanes so hoteli razumeti te besede apostola narodov kot preveč širokosrčne in gibljive. Toda po krivici. Kajti besede imajo samo ta pomen: Moje načelo in moje neomajno stremljenje je, da bi se v položaj, mišljenje, občutenje, dušno počutje svojega bližnjega vživel, vmislil, se kolikor mogoče prilagodil, individualiziral, kakor bi danes rekli. Resno mi je na tem, da bi se po načinu zdravnikov v posebnosti vsakega pacienta in po zgledu idealnih pedagogov v posebnosti vsakega gojenca tako rekoč potopil. Besede Pavlove so popolno odklanjanje in izključevanje vsega gospodovalno-zapovedovalnega. Izrečno nasprotje tiste ošabne, brutalne besede: sic volo, ic jubeo — moja volja je moj ukaz. Nobena beseda bi mu ne bila v notranjosti tako zoperna in nobena bi ne bila prišla tako težko preko njegovih ustnic ko ta. "Vsem sem se uslužil, vsem sem postal služabnik." Videza, biti zapovedovalec in zapovednik, ne bi mogel spraviti iz sebe. Služiti je moj princip in moja strast.

Isto mišljenje zveni tudi iz mehkih, gorkih besedi, s katerimi ponovno primerja svoj odnos

do ljudi odnosu matere do otroka. "Otročiči moji, za vas trpim porodne bolečine, dokler se v vas ne upodobi Kristus" (Gal 4, 19). In zopet nežne besede Tesaloničanom: "Nikoli nismo nastopili s priliznjeno besedo, ne s kako pretvezo za lakomnost; tudi nismo iskali človeške časti ne pri vas ne pri drugih. Nastopili smo v vaši sredi milo, kakor neguje mati svoje otroke. Tako smo v blagočutju do vas pripravljeni, dati vam ne samo evangelij božji, ampak tudi svoje življenje... (1 Tes 2, 5—9).

Kakor mati! Mati (idealna) je srce, ki se žrtvuje. Je personificiran princip služenja v družini. Ne zato, da bi vladala, ampak da bi služila, skrbela, koristila, ščitila, podpirala, zdravila, pomagala, ravnala, mirila, posredovala — zato je tu. Delavnost matere je očita služba ljubezni in čista služba ljubezen. Tako hoče Pavel, da se imenuje in smatra njegovo delovanje: služba matere.

In zopet beremo: "Nismo, kakor da gospodujemo nad vašo vero, ampak smo sodelavci pri va-

Rimljanom, Korinčanom, Filipljanom in Atencem, ampak posvečena tudi njegovim rojakom po mesu, Hebrejcem. Da bi jih rešil, jim je služil v veliki zadevi zveličanja tako, da bi bil zmožen svoje lastne duše zveličanje žrtvovati, če bi Bog to žrtev sprejel. "Želel bi, da bi bil sam zavržen, ločen od Kristusa, za svoje brate, ki so moji rojaki po mesu" (Rim 9, 3).

Služba, ki z željno roko grabi za vse vzvode in pomočke, ki pospešujejo njegovo stvar, služba, ki se izživlja in udeležuje v živi in pisani besedi, v prijaznem pogledu, ljubeznivem pozdravu, v svetu, tolažbi in molitvi. Služba, ki ji ni nikdar dosti, ki bi hodila noči in dneve in ki obžaluje samo eno: Zakaj imam samo eno srce v telesu, zakaj samo eno življenje v tako kratko in pičlo odmerjenih urah, zakaj tako majhno delovno polje in tako veliko človeške nedostatkosti, da ne morem več storiti za brate in njihove interese! "Vsem vse!"

Služba, ki ne zasleduje samo dušne stiske in duhovne potrebe ljudi, ampak ima z isto intenzi-

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom v California, Montana, Utah, Oregon, Colorado, Kansas, Nebraska, Washington in Wyoming naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik Br. Antonin, katerega prav toplo priporočamo.

Vse pa, s katerim pride v dotiko pa prosimo, naj mu gredo na roke in mu pomagajo pri agitaciji za edini katoliški mesečnik Ave Maria.

Uprava.

šem veselju" (2 Kor 1, 24). "Kaj je vendar Apolo? in kaj je Pavel? Služabnika sta, po katerih ste vero sprejeli" (1 Kor 3, 5).

Služečo ljubezen (ljubezen, ki služi) smatra za neoprostljiv zakon, za jedro (kvintesenca) svojega apostolskega delovanja. Če bi te ne bilo, če bi te ne imel, bi živel zgrešeno življenje. "Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bi bil brneč zvon in zvoneče cimbale. In ko bi imel proroštvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, bi bil nič" (1 Kor 13, 1—3).

Bratom služiti, to je edini "luksus", ki ga poznam, in ki si ga ne pustim vzeti. Služiti, bratom služiti, to je mojega življenja zmisel in žar.

4. In kako ga je presadil v življenje, veliki princip služenja bratom!

Katoliška v najbolj prvotnem pomenu besede je bila ta služba. Posvečena ne samo dušam, s katerimi se je zvezal po Kristusovem občestvu,

teto in vdanostjo tudi za profane bolečine in zemeljske interese oko in srce in roko. Ni se prav nič pomišljal, pri priložnosti vzeti v roko tudi puščico, ter za pomoči potrebne občine zbirati miloščino in darove in jim osebno izročati nabrani denar (2 Kor 8). Ali ko je stiskanim ljudem dal pismena priporočila na vplivne in ugledne osebnosti in zanje zastavil sebe z vsem vplivom in ugledom svoje osebnosti.

Večno nepozabno bo ostalo — da omenimo samo en slučaj — dokler bo služba ljubezen imela med ljudmi kako zgodovino, kako brez primere velikodušno in dobrotljivo je ravnal z ubogim proletarcem iz najnižjih socialnih plasti tedanjega sveta, s poganskim sužnjem Onezimom.

Onezim je svojemu gospodarju Filemonu, zelo uglednemu in za krščansko misijonstvo zelo zaslužnemu Kološanu, iz strahu pred kaznijo zaradi neke poneverbe ušel, se zatekel v neko skrivališče Rima in bil tam, kakor se zdi, prijet. Tam je spoznal Pavla. In Pavel ga je izpreobrnil za

evangelij in ga vklenil globoko, globoko v srce. Zato sede in sestavi za Onezima, svojega "sina", svoje "srce", svojega "preljubega brata", mično pisemce, da bi ž njim pri gospodarju dosegel odpuščanje prestopka in kazni in zopeten sprejem (Filem). Nad listom na Filemona leži čudovit čar. Ta list sam bi zadostoval, da bi Pavla ovekovečil pri njegovih potomcih za velikega mojstra služee ljubezni.

Pavel bogomili je tudi Pavel ljudomili. Pavel služabnik Kristusov je v isti meri tudi nesebični služabnik ljudi. Recimo rajše, kar bo globlje: Ker služabnik Kristusov, zato služabnik ljudi.

Tako stoji pred nami kot izvrsten mojster tega, kar imenujemo danes altruizem, kot tip sebezpozablajoče in sebezpozabljene pripravljenosti na katerokoli službo in uslugo.

5. Zato pa tudi sprejmimo voljno njegov ukaz: "Ne glejte le vsak na svoje, ampak tudi na to, kar je drugih" (Fil 2, 4). "Drug drugemu služite z ljubeznijo" (Gal 5, 13). In ono čudovito besedo: "Nikomur ne bodite nič dolžni, razen da se med seboj ljubite" (Rim 13, 8).

Ah da! Saj nam je potrebno to bujenje vesti, ta apel na medsebojno pripravljenost na uslugo — nam modernim! V moderni duši leži očiten gon k nasprotju do altruizma, k individualizmu, k samouveljavljanju na račun drugih.

Toda ta gon je ekstrem, zabloda in bolezen in mora najti svoje ozdravljenje v Pavlovem principu služenja.

Ta princip je praksičanski. Kristus je njegov glasnik. Tisti, ki ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi sam stregel vsem, ki so njegove pomoči potrebni, čigar vsak utrip srca je bila dobrota in dobrohotnost, čigar vsak gib roke je bila pomoč in pripravljenost za pomoč, tisti, ki je rekel: "Kdorkoli med vami hoče biti velik, bodi vaš strežnik, in kdorkoli med vami hoče biti prvi, bodi vaš služabnik" (Mt 20, 26, 27). Pavel je torej prevzel le dediščino Kristusovo, če se imenuje služabnik vseh. Služiti je praksičanski princip.

In tudi praksičalni. Družba brez medsebojnega služenja od korenin do vrha je neizpeljiva misel. Brez služenja rudarja, ki se ob nevarnosti lastnega življenja napoti v temni rov: ni premoaga, ni rude, ni zlata, ni železnice, ni industrije, ni tehnike. Brez služenja kmetovalca, ki z napetjem fizičnih in moralnih sil obdeluje zemljo; ni kruha, ni vina, ni psihičnega življenja. Brez služenja železniškega in poštnega uradnika, ki čujeta, ko mi spimo: ni prometa, ni izmenjave dobrin in idej v daljavo. Kaj je služenje zdravnika in učitelja, ki zastavljata svoje najboljše moči, da pomagata

drugim telesno in duševno. Kaj služenje duhovnika za omiljenje dušne revščine, kaj služenje umetnika za preobraževanje življenja, kaj služenje raziskovalca in iznajditelja za bogatenje in boljšanje vsega žitja in bitja! — Kaj se ne imenujejo prvi uradniki kraljestva "ministri" — služabniki? Ali ni vladar prvi služabnik svojega ljudstva? Ali ni prav po prvotnem Pavlovem zmislu, da se imenuje najvišji stražar na Sionu *servus servorum Dei* — služabnik služabnikov božjih?

Vsa zgradnja človeške družbe je postavljena na Pavlovo načelo služenja. Mi vsi živimo od služenja drugih. Le če služabniki socialnih višin delajo roko v roki s služabniki srednjih socialnih plasti in ti s služabniki socialnega prizemlja in narobe, je blagostanje družbe zagotovljeno.

Če bi pa pustili zavladati modernemu neomejenemu individualizmu, ki poudarja samo svoj jaz, potem bi kmalu zazvonilo z vsemi zvonovi razvalinam družbe. Službo za službo! Dejanje za dejanje! Delo za delo! Eden za vse, vsi za enega! Služiti je praksičalni princip.

To pa, kar velja za splošni socialni zakon, si bomo vzeli po Pavlovem zgledu in naročilu z zavestjo, principielnostjo in konsekvantnostjo za program našega lastnega individualnega življenja. "Služite drug drugemu z ljubeznijo."

Služili pa bomo ne kot sužnji in hlapci, ne kot škripajoči težaki, mehanično in iz navade. Ne, ampak v prostosti in ljubezni! Služeča ljubezen — to je pravi izraz.

Služili bomo z osebnimi močmi in osebnim imetjem. Služili z materialnimi, idealnimi in moralnimi pomočmi. Služili z roko, z mišicami, z glavo in srcem. Služili z besedo in peresom, pa služili idejam resničnega, dobrega in lepega. Služili interesom Cerkve in države. Služili v majhnem krogu in v velikih družabnih zvezah. Vsak po meri svojih moči in razmer.

Svet sestoji iz samih priložnosti za služenje. Svet čaka s hrepenenjem na naše usluge. Povsod so ljudje, ki našo uslužnost pozdravljajo in blagoslovljajo, ljudje, ki jim moremo življenje lajšati in lepšati. Nobena uslužnost ni tako majhna, da bi bila storjena čisto v prazno, da bi ne imela nobene sprejemne postaje. In nihče ni tako ubog, da ne bi mogel ničesar nuditi in dati. In nikjer in nikdar ni nevarnosti, da bi mogli služenje pretirati in prenapeti. V službi bratom ni nobenega luksusa! Služili bomo v prostosti in ljubezni!

6. In zares, Pavlov princip o služenju je vedno neka moč blagoslova, ki nosi v svojih gubah lepe darove.

Služec kakor Pavel pomagamo izravnati pre-pade družbe. Socialne neenakosti sicer ne bomo (radikalno) odstranili, toda vsaj omilili, zmanjšali in ustvarili neko sprejemljivo socialno balanco.

Služeči kakor Pavel služimo samim sebi. Služec si utiramo pot k notranji moralni veličini, k nravni plemenitosti. Služenje potrebuje večji kvantum npravne energije kakor vladanje. Služeči se dvigamo nad same sebe in vse nasprotujoče močne sebične gone in tendence. Služenje je večno notranje junaštvo. "Kdorkoli med vami hoče biti velik, bodi vaš služabnik." Služenje je moč, ki ima v sebi posebne sile; ves individualizem pa je poln notranje šibkosti in majhnosti, je kapitulacija pred sebičnimi instinkti. Zato pripada koncem koncev odkrito spoštovanje in čiščenje ljudi ne individualistom, ki se brezobzirno uveljavljajo, temveč altruistom, ki same sebe žrtvujejo. Pa naj gospodovalne nature, izvojevalne tipe občudujemo in se jih bojimo; častimo in ljubimo le požrtvovalne služee nature. In Jezus bi ne bil tak ljubljenec človeštva, če bi ne bil junak služenja. In Pavel bi izgubil mnogo na svoji glorioli, če bi ne bil služabnik in hlapec vseh. Pavel ne bi bil veliki, če bi ne bil mali. Služenje je pot k veličini.

In Pavlov princip služenja je kraljevska pot do notranje lepote. Služeča duša je "lepa duša". Kakor ptič Feniks v ognju zgori in ves pomlajen iz pepela vstane, tako vstaja iz ognjene smrti vsakega sebičnega gona nov, lepši človek.

Pavlov princip služenja je tudi pot k notranji svobodi. K sproščenju iz suženjstva nagonov. In tako se godi med ljudmi, da menjavajo vloge: služabniki postajajo gospoda, svobodnjaki, tirani pa hlapi svojih tiranskih nagonov.

In Pavlovo načelo služenja je pot k notranjemu bogastvu. Izgubiti se pravi tu dobiti v drugi obliki. Dajati se pravi prejemati, sestopati dvigati se, umirati živeti. Nič ne vklepa tako zelo življenja in nič ne izključuje tako zelo zadovoljnosti in veselja, kakor okrog sebe krožeče in vase težeče prizadevanje. S služenjem ne postajamo ubožnejši, ampak bogatejši. Vse se nam vrača s podvojenimi obrestmi nazaj. Nezadovoljneži so ponajveč tisti, ki ne vedo o nikaki uslužnosti. Brez pripravljenosti na usluge in uslužnosti ne doživi človek v svojem življenju nikdar tiste ure, ko more iz najglobljih srčnih globin zavrisniti: Srečen sem! Dajati je srečnejše ko prejemati. Služiti je srečnejše ko vladati!

Pavlovo načelo o služenju pa bo tudi nekoč odločilo o poslednji usodi človeka in človeštva.

Služenje bo govorilo poslednjo besedo v zgodovini sveta. "Pridite, blagoslovljeni," se bo takrat glasilo, "in prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta! Kajti lačne ste nasičevali, žejne napajali, tujce sprejemali, nage oblačili..." (Mt 25, 34). Bratom ste služili. In služabniki najnižjih bodo dediči najvišjih. In zadnji bodo prvi.

(Dalje prihodnjič)

ODMEVI Z NAŠIH BREZIJ

P. Hugo

LETOŠNJI naš romarski poročevavec je postal nekam molčeč. Prej je vedel vsak mesec kaj povedati. Zdaj je pa celo sezono molčal. A ne mislite, da ni ničesar videl, kar bi tega ali onega zanimalo. Nekateri so mu najbrž celo malo zamerili, da ni vedel kar nič povedati o lepih shodih, ki so jih bili romarji priča, in odnesli z njih toliko sladkih spominov. Pa so ga menda že opravičili. Saj so ga oni, ki so med tednom priromali k Mariji Pomagaj, lahko videli, če so ga sploh spoznali, s kako koso, krampom ali drugim podobnim orodjem korog hoditi. Take roke pa niso nič kaj prožne za pisanje. Potem pa še tista moreča vročina, ki se zagriže v naše barake, kot bi jih na vsak način hotela zapaliti. V takih dnevih je poročevavec rajši zunaj vihtil kramp kot pri pisalnem stroju sedel. Zdaj pa, ko je letošnja romarska sezona za nami in so nastopili izredno hladni jesenski dnevi, se mu zopet tipke ponujajo in ga opozarjajo naj poravna zaostali dolg.

Letošnje leto je bilo izredno mokro. Z enega stališča smo bili tega veseli. Kajti zemlja je bila od prejšnjih suhih let, zlasti od lanskega, globoko izsušena. Po obilnih pomladnih padavinah je nanovo zaživela. Trava je zopet bujno in bohotno pognala. Že prva košnja je bila obilna. Samo težko jo je bilo posušiti. Tudi žetev je bila radi tega blagoslovljena. Z drugega stališča smo se pa bali, da bo romarska sezona slaba. Kajti tudi preko poletja smo imeli velike nalive. Včasih je kar po cele dneve dežilo, kar je tu nekaj nenavadnega. A vse naše nedelje so bile lepe. Celo nedelja po Mariji Pomagaj ta nedelja našega "žegnanja", je bila častna izjema, kot doslej menda še nikoli kar smo tu. Vsako leto ste se za ta dan zima in pomlad spoprijeli v odločilnem dvo-

boju, tako, da nas je navadno zeblo, včasih prav občutno. Letos je pa zima prej dosti dolgo krajevala in za ta dan pomladi prepustila žezlo.

1. DAN DRUŠTVA MARIJE POMAGAJ

To društvo je, kot doslej vsako leto, otvorilo romarsko sezono. Nedelja po prazniku Marije Pomagaj je njegova. Vstrajnost, s katero se tega drži, je gotovo vse hvale vredna. Le da bi se ta vstrajnost ne raztezala tudi na število romaric. Okrog 50 jih je bilo prvo leto, ko smo med padanjem snežink Marijo slovesno prenesli v njen skromni dom. In nad to število se ves čas ni dvignilo, niti letos ne, ko je bil lep dan. Mislim, da jih je v tem močnem in versko solidnem društvu vendar dokaj več, ki imajo še nekaj prirojenega slovenskega romarskega duha. Saj si Slovenec starega verskega kova v domovini očita, če tisto leto ni nikamor poromal. Najrajši hodi seveda k svoji Materi na Brezje. Lepa navada je to, ki naj bi se dedovala od roda do roda, tako v domovini kot v tujini. A da jo bo tudi mlajši rod obdržal, mu mora starejši dajati dober zgled. Zato bi želeli, da bi to društvo, ako misli svoje samostojno romanje vzdržati, z naprejem malo bolj poagitalo zanje. Saj bi lahko samo napolnilo mali dom njegove patrone in zavetnice. Za duhovni uspeh romanja je velikega pomena množica. Celo morje romarjev v Lurdu, na Brezjah in drugod, ki se moleč in pojoč zaupno ozirajo k Materi, to samo človeka dvigne in ogreje, če ga je tudi le slučajno zaneslo na božjo pot. Manjše romarske gručice nimajo tistega dvigajočega vpliva. V tem slučaju bi bilo bolje, da bi društvo Marije Pomagaj sledilo zgledu chikaških Mohorjanov. Tudi ti so že nekaj let sem imeli svoje društveno romanje, okrog godu svojega patrona. Dasi jih je bilo navadno malo več, so letos to opustili in priromali skupaj z ostalimi svetoštetfanskimi farani. Romaricam je govoril Rev. Salezij Glavnik. Petje je vodil sesterni zbor z Mount Assisi.

2. DAN ŽUPNIJE SV. ŠTEFANA V CHICAGI

Župnija sv. Štefana ima svojo romarsko nedeljo. Ta še ni povsem ustaljena. Jo je težko določiti, ne da bi komu drugemu štrene zmešali. Letos so prišli v nedeljo 11. avg. Lep vroč dan je bil, da so se pošteno prekuhali, kar k romanju spada. Napolnili so Marijin dom, kjer je bila dopoldanska slovesnost. Popoldan ob 2. so bile pete litanije pri Lurški groti z govorom Rev. Bernarda Ambrožiča. Spomin na triumfalno romanje Marije Pomagaj v prestolico naše domovine, na

katero je govornik navezal svoje besede, je romarje spravil v pravo razpoloženje nekdanjih dni. Pa tudi drugače je bilo živahno vrvenje na hribu, tja do mraka. Še bolj romarsko prisrčno in družabno živahno bo, če bodo poslej vsi svetoštetfanci združeni, kot župnija, prirejali svoja vsakoletna romanja. Saj jih je, tudi dobrih in Mariji vdanih, najmanj za tri naše cerkvice. Treba bo samo malo več reklame, brez katere v Ameriki romanja na vspejo. Svetoštetfanski cerkveni zbor, pod vodstvom Mr. Račiča, je lepo prepeval, kot zna.

3. DAN ŽUPNIJE SV. JURJA V SO. CHICAGO

Ta ima že od početka sem svojo stalno nedeljo, tisto po velikem šmarnu. Priznati treba, da so se tudi letos, kot prejšnja leta, najbolj postavili. Začasa so začeli agitirati. In dasi zjutraj vreme ni najbolje obetalo, celo močilo jih je, ko so odhajali zdoma, se niso dali oplasiti. Eden, ki ga nobeno leto ne manjka, to je Mr. Martin Schifrer, si je hotel privoščiti užitek nekdanjega starokrajskega romanja v domovini. Sklenil je, da hoče to leto peš romati k Mariji. In to je tudi storil. Celih sedem ur je potreboval v žgoči vročini pred pripravljajočo se nevihto. To je bil pač rekordni romar, ki zasluži, da ga kronist posebej omeni.

V kredit Sochicažanom je tudi to, da hočejo imeti res pravo romarsko slovesnost. Ko so se pred cerkvico uvrstili v procesijo, so štirje naši kleriki Marijo Pomagaj na lepih pozlačenih nošalih zadeli na rame in procesija se je med potrkavanjem, molitvijo in petjem vila proti Lurški groti, kjer je bila slovesna sv. maša, ki jo je imel župnik sv. Jurja, Rev. Leon Novitskie z govorom Rev. Bernarda Ambrožiča. Po sv. maši, med katero je lepo popeval southčikaški cerkveni zbor pod vodstvom Mr. Smrekarja, se je zopet uredila procesija z Marijo nazaj v cerkvico.

Popoldansko pobožnost smo imeli ta dan dvojno. Eno ob 3:30 za romarje iz Waukegana, drugo ob 5 za one iz So. Chicage. Tu moramo pohvalno omeniti romarje iz Waukegana. Tem je naša Marija Pomagaj posebno draga. Vsako leto pridejo v večjem številu, mnogi k več shodom. Ker so pa le malo preveč oddaljeni, da bi imeli svojo nedeljo, se pridružijo kaki drugi večji skupini. Zdaj so se že drugič združili s southčikažani. Je pač njih romanje najbolj domače in prisrčno. Letos jih je prišlo kar dva natrpna busa. In ko bi hoteli ustreči še tistim, ki so se zadnje trenutke prigrasili, bi jih bilo za tri buse. Ker so morali prej oditi, so imeli ob 3:30 svoje pete litanije. Hvala Mr. Joseph Drashlerju, ki

je njih romarski voditelj. Na svidenje prihodnje leto!

Še to priznanje moramo Southčikažanom dati, da vse kar je potrebno za telesno razvedrilo, lepo sami uredijo in vodijo, za zaključek pa ves izkupiček nam izroče.

4. SPLOŠNI ROMARSKI DAN

Kot tak je bil zamišljen "Delavski praznik" oziroma nedelja pred njim. S tem dnem smo upali dati oddaljenejšim romarjem priliko, da pridejo na obisk k Materi. Saj za ta dan se rad vsak kam delj potegne. A letos se ta zaključni shod ni obnesel. Vzrokov je bilo več. Vreme je bilo sicer lepo, a za ta čas nenavadno hladno. Reklame tudi nismo dosti delali. Pa oni, ki so mislili poromati sem, so to že prej storili in ta dan prihranili za kake druge izlete. Kljub temu pa smo romarsko sezono lepo zaključili in se zaenkrat poslovili od Marije. Med sv. mašo in petimi litanijami popolne so naše slovenske sestre z Mount Assisi lepo prepevale, Rev. Hugo Bren pa je oba-krat spregovoril nekaj besedi in položil romarjem na srca, naj prihodnjo sezono zopet pridejo, ako jih Bog prej ne odpokliče na daljše romanje proti nebeškemu Jeruzalemu. Na koncu smo molili še za vse rajne romarje k Mariji Pomagaj v Lemont.

Vseh teh romarskih shodov se je vdeležilo še več drugih rojakov iz bližnjih in daljnih naselbin. Vseh je bila Marija z nami vred vesela. Naj vedo, da so vedno dobrodošli. Tudi med tednom večkrat kak avto zavozi k nam. Različne države beremo na njih tablicah. Želeli bi, da bi se to romanje posameznih vedno bolj vkoreninilo, kot je na starokrajskih Brezjah v navadi. Mnogi gredo rajši sami oz. z ožjo domačo družbo na božjo pot. Pravijo, da lažje in bolje opravijo svojo pobožnost. Imajo svoj prav. Ob delavnikih nas je vedno dosti na razpolago za sv. spoved. Sv. mašo imamo tudi vsak dan. Vsak lahko mirno opravi svojo pobožnost. Seveda je najboljšje, če pride prejšnj večer in prenoči v romarskem domu, ker imamo redno le eno sv. mašo in to sv. mašo kmalu po 6. uri.

Končno se moramo zahvaliti vsem, ki so kakorkoli pripomogli k vspehu letošnjih romarskih shodov. Za olepšavo grote je tudi letos mnogo storila Mrs. Klara Blaess iz Joliet, s svojo prijateljico Mrs. Težak. Že zgodaj spomladi nam je Mrs. Blaess poslala dreves in grmičja, da smo mogli pravočasno posaditi. Pozneje nam je z ob-enom z Mrs. Težak zopet pripeljala raznih rož, ki jih je letos nebeški vrtnar sam zalival, ki to naj-

bolje zna. Romarji so pa gotovo tudi opazili no-vozasajen lipov drevored oz. vznožja romarskega hriba, ob pokopališki poti do jeezrca. Zasadil ga je Father John. Pa ne samo zato, da bi romarji enkrat lepo po senci romali. Tudi ne zato, da bi se bolj na lipovo cvetje zanašali kot na Ma-rijino pomoč. Ampak zato, da bodo njegove če-belice imele več in boljšo pašo. Financiral pa je ta drevored naš očka Very Rev. M. Šavs, sam ve-lik prijatelj čebelic. Za duhovni užitek v cerkvi ob zvokih slovenskih pesmi gre hvala tudi našim čč. sestram, ki rade prevzamejo petje. Za telesno razvedrilo ob shodih je treba precej delavcev, da je moč vsem postreči. Pa nismo bili nikoli v za-dregi zanje. V kuhinji so naši oskrbnici Mrs. Kobal pridno pomagale vrle Chicažanke, dekleta in žene. Vedno se rade odzovejo, dasi imajo za plačilo samo "bohlonaj". Na hribu so pa možje prav tako požrtvovavno in za isto plačo poprijeli. Ko bi jih mogel vse po imenu naštet. Najpozna-nejši so mi: Mr. Košnik, Mr. Sever, Mr. Bogolin, Mr. Jelenčič iz Chicage. Te že vsak pozna, ker so vedno na svojem mestu. Seveda je bilo še več drugih, zlasti pri farnih shodih. Vsem in vsake-mu najlepša zahvala. Se priporočamo še za na-daljno naklonjenost.

Ker je to sklepno poročilo letošnje sezone, ne smem prezreti še enega dne, ki pa ni cerkvenega značaja. To je "Medov dan". Če sem ga prav kr-stil, zaenkrat res ne vem. Kajti Father John ta-ko molči, pod kako firmo bo letos "ronal" svoj dan, kot tisti, ki je kaj novega iznašel, pa se boji, da bi mu kdo patent odjedel. Le to sem slučajno vjel, da bo v nedeljo 15. sept. njegov dan. Vse njegove nadaljne skrivnosti bo med tem razkril njegov posebni zaupni korespondent potom "Ame-rikanskega Slovenca". Pa še to sem izpazil, da te dni pridno roma na hrib, kjer ajda cvete in pri-sluškuje brnenju svojih dragih živalic, ki je zanj najlepši koncert. Na Labor day mu je pa grdo vreme malo zmešalo račune. Mislil je, da bo ta dan dognal, kolko starokrajskega elementa je še med njegovimi muhami in koliko ameriškega. Češ tiste, ki bodo šle ta dan na delo so Kranjice, one ki ne bodo šle pa Amerikanke. A so morale žal vse doma ostati. Sodi pa, da mora biti še precej kranjske krvi v njih, ker so letos zelo rojile. Kranjec je bolj na auf, kot Amerikanec. In pra-vjo, da ima tudi kranjska čebela to lastnost. Jaz le še to rečem, da če se z mojega stališča ne bote, če se z vašega stališča niste odzvali povabilu na njegov "Medov dan", vam bo žal. Kajti če je Tri-nerjevo vino zoper vse bolezni, je lemontski med zoper vse in še eno povrh...

IZ NAŠEGA DOMAČEGA KOTA

V začetku septembra smo imeli par domačih praznikov. Tisti dan po Labor day smo preoblekli dva novince-klerika. Oba sta od sv. Štefana v Chicagi. To sta bila Frank Medic in Toni Oblak. Prvi je sin znane Mediceve družine, ki nam je že dala enega, Fr. Alojzija, ki bo, ako pojde vse posreči, čez dve leti zapel novo mašo. Našim sestram je pa prepustila svojo Ančko, ki je kot S. Alojzija letos napravila začasne obljube in je zdaj učiteljica na slovenski šoli v Sheboygan, Wis. Frank, ki je imenovanega dne prejel redovno obleko, se bo poslej imenoval Fr. Karl. Drugi, Toni, je pa prav tako dobro poznane Oblakove družine. Oče je že dolgoletni skrbni janitor pri sv. Štefanu. Toni bo poslej Fr. Albert. Isti dan so štirje, ki so dovršili novicijat, naredili začasne obljube. Ti so: Fr. Ludvik Ule iz Euclid, O., Fr. Martin Stepanič iz Neodesha, Kans., Fr. Rihard Rogan iz Betlehem, Pa., Fr. Mihael Rogel iz La Salle, Ill. Ti so zdaj začeli z modroslovjem. Dne 10. sept. pa sta dva položila svoje slovesne obljube. In sicer: Fr. Bonaventura Borgola iz Buffalo, N. Y. in Fr. Klement Latyak iz Sharpsville, Pa. Ta dva sta prešla v bogoslovje. Ostala sta v Lemontu. Z letošnjim letom smo namreč začeli tudi z lastnim bogoslovjem. Drugam jih pošiljati v bogoslovje preveč stane. Tako je letošnja le-

ontska družina precej številna. Klerikov imamo vseh skupaj 16: 7 bogoslovcev, 7 modroslovcev in 2 novince. V profesorski zbor je bil poklican še Rev. Bernard Ambrožič. Tako nimamo niti ene sobe več na razpolago, vse je zasedeno. — Iz domovine se z Rev. Aleksandrom pravkar vračata Rev. Leonard Bogolin in Rev. Marcel Marinšek. Oba bota tu v krogu svojih domačih zapela slovesne prve sv. maše na ameriških tleh. Rev. Bogolin pri sv. Štefanu v Chicagi 29. sept., Rev. Marinšek v cerkvi Marije Vnebovzete v Collinwoodu isti dan. Temu bo, kot čujemo, govoril naš visoki gost, ljubljanski nadškof Most Rev. Dr. G. Rožman. Rev. Bogolin je določen za nadaljevanje svojih študij na katoliškem vseučilišču v Washingtonu. Rev. Marinšek pojde v dušno pastirstvo. — Naš komisar Very Rev. Anzelm Murn, začasno opravlja slovensko župnijo sv. Cirila v New Yorku, ker je dosedanji župnik, Rev. Hijačint Podgoršek, nekaj obolel in se zdravi pri sv. Mali Tereziki v Johnstown, Pa. Kot vidite, število naših mladih raste. Če ima kdo kako prostorno hišo na razpolavo, naj jo v Lemont "pre-mufa". Drugače se bomo morali mi starokrajci, ki imamo v domovini še en dom, tja preseliti, dokler smo še za delo. Kakih penzioniranih kosti tudi tam ne potrebujejo.

IZ UPRAVE

Darovi za misijone: Neimenovan, Chicago, Ill. \$7, Mary Žagar \$3, Mary Lipoglavšek, Milwaukee, Wis. \$3, Ana Breznik \$2, Frances Marolt \$1, Frank Stokar, Cleveland, O. \$1, Frances Svete, Cleveland, O. \$1, Jennie Travnkar, Cleveland, Od. \$1, Mary Dolinšek 50c. — Bog plačaj vsem.

Darovi: A. Nose \$1, M. Flajnik \$2.50, J. Adamich \$2.50, M. Spendal \$5, M. Martić \$1, M. Kure \$1, M. Hiti \$1, F. Marolf \$1, M. Pavlesic \$5, N.N. \$1, J. Skerl \$1, F. Wehar 50c, Mrs. Gerbec 1, F. Lipoglavšek \$10.

Apostolat: A. Nose \$10, M. Koshmerl \$1, A. Fintz \$10, E. Erjavec \$10.

Lučke: A. Nose \$1, I. Rezek 50c, H. Golob 10c, Mrs. Sodec 50c, Mrs. Cook 50c, M. Jakopic \$1, M. Koshmerl \$1, M. Dolinšek 50c, M. Bluth 25c, J. Virant 50c, F. Smrdel \$1, Mr. Jakse \$3, M. Barle \$1, M. Bevec \$1.

Kruh sv. Antona: L. Gregorcic \$2.

Sv. maše: — Po \$5.00: A. Kness, J. Simonich, M. Barle, J. Medved. — Po \$4.00: M. Grum. — Po \$3.00: M. Skerl, Mr. Fraus, R. Planinsek, Mrs. Cook. — Po \$2.00: J. McGraw, L. Hovevar, J. Katelic, M. Ule, J. Molek, M. Lovko, M. Vidmar, J. Perko, M. Zupancich, M. Pasdertz, Mrs. Verhovec, M. Jakse, L. Zakovich, N. N., Mrs. Kern, F. Drobnic, M. Sifler, M. Tomazic, L. Gregorcic. — Po \$1.50: M. Zore, H. Zore, M. Dreshar. — Po \$1.25: J. Jelencich. — Po \$1.00: J. Levar, B. Sedmak, Mrs. Kolar, M. Harzanter, N. N., M. Martić, M. Perusek, F. Boltus, J. Mlaker, M. Prah ml., M. Slabodnik, Mrs. Zokal, M. Staruha, A. Dolenc, F. Petrovcic, A. Mali, F. Jalovec, C. Musser, L. Gary, M. Klobucar, J. Petrovcic, J. Petrovcic, Mrs. Mishek, F. Gergovic, J. Legan, J. Svete, F. Hart, F. Bevec, Mrs. Gerbec, M. Bevec.

Novi naročniki: Mary Novak, Cleveland, O. 1; Mary Spendal, Scammon, Kans. 1.

Umrli so: Frank Bohinjec; Mrs. Rosie Kra-
sovec v Berkeley, Calif. R. I. P.

ZAHVALA

V čast Materi božji, sv. Tereziji in škofu Ba-
raga, ko sem jih na pomoč klicala, ko sem imela
fanta bolnega, da se je brez operacije ozdravil.

Mary Grum.

Zahvaljujem se presv. Srcu Jezusovemu, Ma-
riji Materi božji in božjemu služabniku škofu
Baraga za povrnjeno zdravje.

Ivana Filipčič.

Zahvaljujem se Mariji Pomočnici, sv. Srcu
Jezusovemu, sv. Jožefu in sv. Tereziji za uslišano
prošnjo.

Frances Marolt.

Zahvaljujem se Mariji Pomočnici in škofu
Baraga za uslišano prošnjo.

Mary Fraus.

Zahvaljujem se Mariji Pomočnici lemontski,
sv. Tereziji, Mali Cvetki od Deteta Jezusa in na-
šemu apostolu škofu Baraga, za uslišano prošnjo.

Mary Hiti.

OKROGLE

ZAČUDIL SE JE

"Včeraj, ko sem hotel plačati v gostilni račun,
sem zapazil, da sem denarnico zgubil." — "To si
se gotovo začudil?" — "Jaz ne. Ampak ta, ki jo
je našel."

ALI NISEM REKLA?

Če je kmet Jože kaj začel in se mu stvar ni
izvedla tako, kakor je pričakoval, ga je njegova
žena vedno zbadala: "Ali ti nisem rekla?" — Ne-
kega večera sedi zopet ves zamišljen na klopi pred
hišo. Žena ga je opazuje in radovedno nazadnje

vpriša: "Kaj pa je zopet?" On nekoliko časa mol-
či, potem pa reče žalostno: "Krava je brusni ka-
men požrla," na kar blekne ona z vso jezo: "Ali ti
nisem rekla?"

JOSEPH PERKO

2101 WEST CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.

NAROČITE SI PRI

AVE MARIA

MOLITVENIKE

SLOVENSKE

SVETA URA,

v platno vez.\$.90

v fino usnje vez.\$1.50

SKRBI ZA DUŠO,

v platno vez.\$.90

v fino usnje vez.\$1.50

KVIŠKU SRCA,

v platno vez.\$.80

SLAVA MARIJI,

v platno vez.\$1.00

v fino usnje vez.\$1.25

v najfinejši opremi\$1.50

ANGLEŠKE

Child's Prayerbook.....\$.25

Key of Heaven......50 do \$3.45

First Communion Sets..... 1.00 " 2.15

Vest Pocket Manual10 " 2.00

Ave Maria50 " 1.50

Manual of Prayers 1.20 " 2.20

Holy Name Manual28 in .55

Missals 2.00 do 4.50

Catholic Girls Guide 1.50 " 5.00

Young Men's Guide 1.65 " 5.00

My Prayer Book 1.25 " 4.50

Sick Call Set 3.00 & 7.50

STATUES ALL SIZES

MEDALS -- ROSARIES

Pošlji 10 centov za poštino.

Send 10 cents for postage.